

K.K.T.C.
**YAKIN DOĞU
ÜNİVERSİTESİ**

FEN – EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

“İFFET ROMANI NİN İNCELENMESİ”

BİTİRME ÇALIŞMASI

Çalışma Danışmanı: Doç. Dr. Bülent YORULMAZ
Çalışmayı Hazırlayan: Ayşe AKBUĞA
Numarası ve Sınıfı: 950813 / 4-C

K.K.T.C.
**YAKIN DOĞU
ÜNİVERSİTESİ**
FEN – EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

“İFFET ROMANININ İNCELENMESİ”

BİTİRME ÇALIŞMASI

Çalışma Danışmanı: Doç. Dr. Bülent YORULMAZ
Çalışmayı Hazırlayan: Ayşe AKBUĞA
Numarası ve Sınıfı: 950813 / 4-C

Hüseyin Rahmi Gürpinar

İFFET

(ROMAN)

ÖNSÖZ

Yakın Doğu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Yeni Türk Edebiyatı kapsamı içerisinde Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın "İFFET" adlı romanındaki şahıs isimleri, renkler, zamanla ilgili unsurlar, yiyecek-içecek (bunlarla ilgili eşya), çiçek ve ağaç isimleri, giyim kuşam (aksesuar) ve yer-mekan adları (iç mekan-dış mekan eşya)ının bilinmeyen kelimeleri çıkarılmıştır, alfabetik sırasıyla düzenlenmiştir.

Çalışmamda bana yardımcı olan gerekli bilgileri veren Doç. Dr. Bülent Yorulmaz'a teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	1
2. YAZARIN HAYATI.....	2-8
3. BİLİNMEYEN KELİMELER VE MANALARI.....	9-27
4. İNDEKS.....	28-43
5. KAYNAKÇA.....	44

1. GİRİŞ

(İFFET) ROMANIN ÖZETİ

İstanbul'da Fatih civarında kansı, kızı ve oğluyla orta halli bir hayat geçiren Şakir Efendi, Müslüman olmuş bir Macardır. Kızı İffet'i Beyoğlu'nda bir Frenk pansiyonunda okutur. İffet'in pansiyondan çıktığının ikinci yılında Şakir Efendi ölmüş ailenin durumu bozulur. Bir evden daha ucuzuna taşına taşına, sonunda mezarlıklar kenarında bir kulübeye sığınırlar. İffet nakış, dantel gibi el işleri yapıp satarak annesiyle kardeşini yaşatmaya çalışır. Annesi hastadır, akrabalarından olan nişanlısı Latif, bir iş için gittiği İzmir' de mektuplarını kesmiştir. Bir gün evlerine uğrayan bir kadın, İffet'e, kendisini Göksu'da görüp beğenmiş bir zenginin metresi olması teklifini iletir. Bunu önce nefretle reddeden İffet, durumlarının çok kötüleştiğini görerek, sonradan, kadına razı olduğu haberini yollar. Gitmeye hazırlandığı gün heyecan ve üzüntüden fenalaşır, hasta düşer. Bu olayları kah kendi gördüklerine, kah İffet'in yazdıklarına göre anlatan Hüseyin Rahmi, bir gün İffet'in mezarını arar, bulur: Sağında anasının, solunda da nişanlısı Latif'in mezarlari vardır. İffet'in küçük kardeşi Sabri'nin de bir gemiye tayfa yazıldığını öğrenir.

2. HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR'IN HAYATI

19 Ağustos 1864'te İstanbul (Beyoğlu-Ayaspaşa)'da dünyaya gözlerini açar. Babası Mehmet Sait Paşa, anası Ayşe Sıdika Hanım'dır. Anasını üç dört yaşında kaybeder. Babası başka bir kadınla evlenir; görevi gereği Girit'e gider. Dört yaşında mektebe başlar. Bir yıl sonra İstanbul'a dönerler. Çocukluk yıllarını teyzesi ve büyüğünasının Aksaray'daki konağında geçir. Aksaray'da Ağaçyokuşu'nda bulunan Yakupağa Mektebi'ne devam eder. Girit'e gidip geldikten sonra on yaşında Mahmudiye Rüştiyesi'nde öğrenimini sürdürür. Buradan, Mahrec-i Aklam adıyla anılan İdadiye geçer. Tarih öğretmeni Abdurrahman Şeref Bey'in yardımıyla Mekteb-i Mülkiye'ye yazılır (1878); iki yıl kadar burada okur. Öğrenimini hastalığı nedeniyle yarım bırakır (1880). Babasının hastalanması üzerine Yanya (Girit)'ya gider. Orada özel dersler alarak Fransızcasını ilerletir. Vidinli Tevfik Paşa'nın kendisine vermiş olduğu Fransızca kitaplardan yararlanır. Fransızcadan çevrilmiş olan Monte Cristo, Lord Hobb gibi eserleri okur.

H. Rahmi, Ynay'da döndükten sonra Adliye Umar-ı Cezaiyye (Ceza işleri) Kalemi'ne memur olarak girer. Bir süre ikinci Ticaret Mahkemesi'nde görev alır. Nafia Nezareti (Bayındırlık Bakanlığı) Tercüme Kalemin'de çalışırken bu hayattan sıkılır. Meşrutiyetin ilanı üzerine, devlet memurluğundan ayrılır, edebiyat hayatına atılır. Geçimin kalemiyle sağlamaya başlar.

H. Rahmi, yazı hayatına, on iki yaşında yazmış olduğu "Gülbahar Hanım" adlı oyun denemesiyle başlar. İlk yazısı, "Ceride-i Havadis" te çıkan "Bir Genç Kızın Ayaze-i Şikayeti" adlı mensur şairidir (24 Kasım 1884). Bunu "İstanbul'da Bir Frenk" başlıklı ilk hikayesi izler (29 Kasım 1884). "Ceride-i Havadis" te Ahmet Rasim'le birlikte çalışırlar. Beşir Fuat, H. Rahmi'de mizah gücünü keşfeder ve onu "Tercüman-ı Hakikat" gazetesine davet eder. Bu sırada "Şık" romanını yazar (1886). Bu romaniyla Ahmet Mithat'ın takdirini kazanır ve onun manevi evladı olur. Gazeteci olarak "Tercüman-ı Rakikat" te çıkan ilk yazısı "Bülbül Yuvası"dır (16 Haziran 1888). Bu sırada Menemenlizade Tahir ile Beşir Fuat arasında edebi tartışma başlar. Hüseyin Rahmi de bu tartışmaya "İstiğrak-ı Seheri" adlı bir perdelik oyunuyla katılır.

Hüseyin Rahmi, "İkdam" gazetesi yayın hayatına girince "Tercüma-ı Hakikat"ten ayrıılır. "İkdam'a geçer (1894). Geçim endişesinden dolayı, İkdam'a yazılar yazarken. Nafia Nezareti Tercüme Kalemine de devam etmek zorunda kalır. Bu gazetede telif ve çeviri romanlar yayımlar. İkdam'da tefrika edilen ve basılan ilk romanı "İffet"tir.

Bu roman, o dönemde Namık Kemal çizgisinde yazan. Vecihi tarzında yazılmış bir romandır (1897). Bunu: "Mutallaka" (1897), "Mürebbiye" (1898), "Bir Mücadele-i Sevda" (1899), "Metres" (1900), "Tesadüf" (1900), "Alafranga" (1901), "Nimetşinas" (1902) telif romanları izler. Bu romanlarıyla kendi janrını sergiler. Daha sonra "Andre Cornelis" (1896), "Frederic ile

Bernerelte" (1897), "Biçare Bakkal" (1903) adlı çeviri romanları yayımlanır. Yazar, bu hazırlık döneminde "Mürebbiye"nin tefikasıyla büyük üne ulaşır. H. Rahmi'nin 1890-1895 yılları arasında yoğun bir biçimde çeviriyle uğraştığı dikkati çeker. Meşrutiyet'in ilanına kadar çalışmalarına ara verir. Yazı hayatı en verimli devre 1921-1924 yılları arasıdır.

Sansür yüzünden tamamlanamayan "Alafranga"yı "Şıpsevdi" adı altında "Sabah" gazetesinde yayınlar (1908). Bunu, "Kuyruklu Yıldız Altında bir İzdiveç", "Sevda Peşinde", "Gulyabani" ve "Cadi" romanları izler. Bu roman, Şahabettin Süleyman ile başlayan ve sonra boyutları gelişen tartışmalara cevap olmak üzere, "Cadi Çarpiyor" ra neden olur. H. Rahmi (1329/1913) ve "Şekvet-i Edebiyye" (1329/1913) adlı eserlerini yazar.

"İkdam" gazetesinde tiyatro hakkında yazılar yazar. "Hazan Bülbülü" adlı oyununu Lefrika eder (1913), romanları üzerinde çalışır. "İleri" gazetesinde "Hayattan Sahifeler" (1918), "Son Arzu" (1918), "Cehennemlik" (1920); "Zaman" gazetesinde "Tebessüm-i Elem" (1914); "Memleket" gazetesinde "Toraman" (1919); Söz gazetesinde "Hakka Sığındık" (1919); "İkdam"da "Eşkiya ininde" (1921), "Kesik Baş" (1921), "Muhabbet Tılsımı" (1921), "Tutuşmuş Gönüller" (1922) adlı romanlarını tefrika eder ve kısa hikayeler yazar, bunların dışında. "Cumhuriyet" gazetesinde "İnsanlar Önce Maymun muydu?", "Milliyet" gazetesinde "Ölüler Yaşıyor mu?", "Vakit"de "Deli Filozof, Namuslu Kokotlar" adlı romanları tefrika edilir. Cumhuriyet döneminde "Son Telgraf" gazetesinde ise "Ben Deli miyim? romanı yayınlanır" (1925).

H. Rahmi 1936 yılları arasında 5. Ve 6. Dönem Kütahya milletvekili olarak görev yapar. Hayatını yalnız başına yaşar. 8 Mart 1944'te İstanbul Heybeliada'daki köşkünde ölü. Abbas paşa mezarlığına gömülür.

H. Rahmi, bir kısım eserlerinde olay ve kişileri gerçek hayatdan alır. Claude Bernard'ın tıbbu uygulamış olduğu deneysel yöntemi, Emile Zola gibi, roman için araştırma ve inceleme metodu olarak kabul eder. H. Rahmi'ye göre, realizmin ve doğalizmin ilkelerine göre yazabilmek, geniş çapta bir araştırma ve incelemeyi gerektirir. Bu yüzden, eserlerini gözleme, araştırma ve inceleme-ye dayanarak yazar. Gezip gördüğü yerlerde, ilginç bulduğu ve not aldığı bilgileri, romanlarında bu mantık çerçevesinde kullanır. O, düşünce ve yöntem bakımından, realist ve doğalist akımlardan etkilenir; ancak bu ekollerin ilkelerine bağlı kalmaz. H. Rahmi, eserlerinden anlaşıldığına göre, genel olarak bütün ekollere açıktır. Eserlerinde gözleme, hayale, buluşa ve ansiklopedik bilgiye geniş ölçüde ver verir. Realist bir yöntemle örf ve adet romanları yazar (Metres. Utanmaz Adam), Nitekim, Prof. Kenan AKYÜZ de onun töre romanı üzerinde yoğunlaştığına dikkatleri çeker. H. Rahmi'nin edebiyatımızda doğalizmin öncüsü olduğunu iteri sürer (Modern Türk Edebiyatı'nın Ana Çizgileri 1).

H. Rahmi, kısa hikayelerinde ayrıntılardan uzak durur. Karakter çözümlemesinden çok olaylar ve sorunlar üzerinde yoğunlaşma gösterir. Hikayelerinde ana vakaya bağlı kalır; teknik bakımından başarılı olduğu gözlenir. Kişilerini orta ve aşağı tabakalarдан seçer.

H. Rahmi, sanatı toplum için kullanır. Halkı eğitmek amacıyla yönelir. Sanatta halkın çıkarlarını gözetmeyi esas alır. Popülist anlayışın temsilcisi olan A. Mithat'ı izler. Halkı bilgilendirmek üzere, hikayeler yazar. Halka vermek istediği mesajı, kişilerin ağızından aktarır. Ahmet Mithat'ın olduğu gibi. Bizzat araya girmez ve kendisi konuşmaz. Okuyucusunu yüksek bir felsefeye doğru çekmeye uğraşır. Romanları teknik bakımından başarılı görülmez. Gereksiz yere uzatılan taklitli konuşmalar makale sınırına varan felsefi düşünceler ve vaka dışında kalan bilgi kıırıntıları yüzünden olayın gidişi kimi zaman aksar ve başarı grafigi düşmeğe baþlar. Okuyucunun yüksek bir felsefeye doğru çekmeye çalışan yazar, eserlerinde fikir kuvvetine önem verir. Eserlerinde toplum hayatımızdaki değişim sürecini eski-yeni çatışması tarzında ele alır. Kimi zaman geleneklerin yıkılışını, kimi zaman da Batı kültürünü özümsemeyen zuppe tiplerini gülünç durumlarıyla anlatır. Güldürücü sahnelerle başlayan eserleri genellikle dramatik bir tarzda sonuçlanır. Bilgi, yaþ, sevet ve sınıf ayrılıkları yüzünden aile kurumlarının çöküşünü gözler önüne serer. Ahlaki çöküşün fertten topluma doğru genişlediğini belirtir. Romanları genelikle ahlaki ders verir.

Olayları hayatın içinden alır. İstanbul halkın örf ve adetlerini bütün incilikleriyle ortaya koyar; çeşitli tip ve karakterleri yaþatır. Konuları kimi zaman romantiktir, ancak yaziþi bakımından realistikir.

H. Rahmi, eserleriyle halkın değer yargılarını değiştirmeyi amaçlar. Geleneksel yaþama biçimini yerine, pozitivist (olgucu) düşündeden kaynaklanan yeni bir hayat tarzı önerir. Bu durum, romanlarındaki temel çatışmayı doğurur. Cumhuriyet dönemine kadar bu anlayışını sürdürür. Yenileşme sürecinde, aile yaþantısında beliren sarsıntılar ve sosyal sorunlar üzerinde yoğunlaşır (Tesadüf, Sevda Peşinde, Tebessüm-i Elem, Son Arzu, Cehennemlik, Toraman...) Batılı inançlar, aile geçimsizliği ve yüzeysel banlılaşma gibi konular üzerinde durur. Tanzimat'tan Cumhuriyet'e kadar insanların hayatında görülen değişimleri, olaylar içerisinde işler.-Eski-yeni çatışmasını, ana tema olarak ele alır. Taklitçi ve zuppe tipini karþımıza çıkarır (Şık, Şipsevdi...). Bu geçiş sürecindeki uyumsuzluğun aile hayatına yansyan olumsuz etkilerini sergiler. Zevk içinde yaþa mak isteyen, ahlaksızca yaþamayı benimseyen ve değer yargılarını hiþe sayan anlayışı yerer (Hakka Sığındık, Billur Kalb, Tebessüm-i Elem, Cehennemlik, Muhabbet Tılsımı, Ben Deli miyim?, Kokotlar Mektebi, Utanmaz Adam...).

"Ben Deli miyim, Utanmaz Adam" ve "Deli Filozof" adlı romanlarında, tabiatçı görüşün, din karşısındaki tutumlarım ele alır. O dini inanç ve düşünçeye saygılıdır. Dini değer ve tavırların

yanlış yorumlanması eleştirir. Hayatın her alanında ikiyüzlülüğe karşı çıkar. Romanlarında aşk konusunu da işleyen yazar, evli insanların ,gizli ve yasak aşklarını dile getirir. Kadın-erkek ilişkisi üzerinde durur feminist bir anlayışla karşımıza çıkar. Eserlerinde, evli çiftlerin mutlu olmadıklarına tanık oluruz. Bunun nedeni, yazarın aşkı çılgınlık sayması ve korkunç bir cinsek,tutku olarak algılamasıdır. Ona göre aşk, doyuma ulaşınca söner. O nedenle, eserlerinde aldatmalar sıkça görülür. Eşlerini aldatanlar, daima aşağılanır ve ince bir mizahla horlanırlar. H. Rahmi, bu çirkin ve kötü çözümleri, mizaha dayalı sert bir realizmle anlatır. Toplum hayatımızın gülünç yanlarını zarif ve mizahi tasvirlerle ortaya koyar. O mizaha ağırlık veren bir romancıdır. Okuyucularını güldürmesini ve ağlatmasını çok iyi bilir. Onun romanlarında gülen ve ağlatan tavır, kimi zaman ayarı ayrı ,kimi zaman da birlikte karşımıza çıkar. Refik Halit KARAY, onun romanlarını gereksiz yere uzatılmış ve doldurulmuş bulur, bu kusurunda arındırılmış olsaydı, en büyük mizah romancımız olabilirdi, der. Ahmet Hamdi TANPINAR ise. H. Rahmi, mizahi biraz psikolojiyle birlikte yürütmüştür olsaydı, iyi bir sanatçı olabilirdi, yargısına varır. Buna karşılık romanımızda gerçek konuşmanın H. Rahmi ile başladığını da ifade eder. Onun romanlarında, her türden konuşmaya rastladığımızı da bu arada belirtelim. Kapı önünde, pencereden pencereye, tramvayda, laf atışmaları ve yarenlikler, hareketli bir şekilde, en hoş, en çok ilgi çeken yerler olarak belirir. Romanlarındaki canlılığı bu konuşmalar sağlar.

H. Rahmi, romanlarında eski ve yeni İstanbul'u tanıtır. İstanbul'un büyük yalı ve konaklarında yaşayan kimselerden, en ıssız semtlerde yaşayan her kesimden insanları, çevreleri yaşayış ve inanış tarzlarıyla anlatır. İstanbul'un gündelik hayatından görüntüler sergiler ve halktan seçtiği kişileri başarılı bir biçimde konuşturur. Bu kişileri, giyim kuşamları, gelenek ve görenekleri,düşünce ve inançlarıyla romanlarına sokar. Ahmet Rasim'de olduğu gibi, İstanbul'un dikkate değer yanlarını tanıtır. Atlı tramvaylar, kağıthane alemleri ramazan geceleri ve mahalle kadınlarının konuşmaları... İstanbul'un yerel renklerini eserlerinde yaşatır. Bu yönyle romanları töre romanı çizgisinde gelişme gösterir.

H. Rahmi "Şekavet-i Edebiyye" adlı eserinde, yazar olarak her eserinde okuyucularını, eğlenceli fikralar arasında yüksek bir felsefeye doğru çekmeye çalıştığını belirtir. Amacı akla, bilime dayalı zihniyeti yerleştirmeye katkıda bulunmaktadır. Bu toplumsal adalet (Dünyanın Mihveri Kadın mı Para mı?, Cadı, Şipsevdi, Hakka Sığındık, Can Pazar, utanmaz Adam, Kesik Baş.) Kadın-erkek ilişkisi (Mürebbiye, Cehennemlik, Şipsevdi, Deli Filozof, Kokotolar Mektebbi, Tutuşmuş Gönüller,, Kaderin Cilvesi, Bir Muadele-i Sevda) ve din (Deli Filozof, Dünyanın Mihveri Kadın mı Para mı?) üzerine yoğunlaşır.

ESERLERİ

H. Rahmi'nin türlerine göre yazmış olduğu eserler şunlardır.

ROMANLARI;

Sık (Ayine, 1305, 192 s.; 1336, 175 s.; 1964, 80 s.; 1966, 1968, 1972, 1979, 87 s)

Iffet (1314, 364 s.; 1927, 258 s.; 1965, 1969, 1973, 1979, 136 s)

Mutallaka (1314, 78 s.; 1927, 58.; 1961-Evlad hatırı adıyla-42 s.; 1971-Boşanmış Kadın adıyla-36 s.)

Mürebbiye (1315, 424 s.; 1316, 424 s.; 1927, 294 s.; 1954, 1960, 190 s.; 1970, 1973, 1976-Hayattan sayfalar, Kadınlar Vaizi ile birlikte-1981, 164 s.)

Bir Muadele-i Sevda (1315, 142 s.; 1946, 192 s.; 1972-Aşk Batağı adıyla- 1982, 172 s.)

Metres (1315, 904 s.; 1928, 620 s.; 1945, 381 s.; 1065, 1971, 1982, 304 s.)

Tesadüf (1316, 677 s; 1945, 285 s.; 1967, 262 s.; 1973, 240 s.)

Nimetşinas (1317, 273 s.; 1320, 187 s.; 1927, 298 s.; 1965, 164 s.; 1969, 161 s.; 1973, 1981, 159 s)

Şipsevdi (1327, 934 s.; 1946, 381 s.; 1965, 418 s.; 1971, 388 s.; 1977, 1982, 451 s.)

Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç (1328, 304 s.; 1958, 166 s.; 1968, 1969, 1972, 1981. Kuyruklu Yıldız Alıntında Bir Evlenme adıyla-136 s.)

Sevda Peşinde (1328, 467 s.; 1948, 256 s.; 1972, 234 s.)

Gulyabani; (1330, 267 s.; 1938, 170 s.; 1944, 182 s.; 1961, 146 s.; 1965, 143 s.; 1974, 136 s; 1978 1983-Gönül Ticareti, Melek Sanmıştım Şeytanı birlikte-138 s.)

Cadı (1330, 355 s.; 1967, 1971, 1976, 1981, 168 s.)

Hakka Sığındık (1335, 240 s.; 1950, 144 s.; 1968, 123 s.; 1973, 1981, 120 s.)

Toramam (1335, 295 s.; 1948, 167 s.; 1969, 1973, 1981, 140 s.)

Hayattan Sahifeler (1335, 128 s.; 1940, 116 s.; 1970, 79 s.; 1972-Hayattan Sayfalar adıyla Mürebbiye ve Kadınlar Vaizi ile birlikte-1981.)

Son Arzu (1338, 404 s.; 1948, 232 s.; 1964, 1972, 198 s.)

Tebessüm-i Elem (1339, 664 s.; 1967, 341 s.; 1973-, Acı Gülüş adıyla-344 s.)

Cehennemlik (1340, 625 s.; 1966, 312 s.; 1973, 315 s.)

Efsuncu Baba (1340, 146 s.; 1954, 99 s.; 1964, 94 s.; 1966, 1975, 1982, 96 s.)

Ben Deli miyim? (1341, 704 s.; 1954, 352 s.; 1965, 327 s.; 1967, 1972, 1981, 331 s.)

Tutuşmuş Gönüller (1926, 512 s.; 1968, 261 s.; 1974, 264 s.)

Billur Kalp (1926, 628 s.; 1967, 310 s.; 1974, 314 s.)

Evlere Şenlik, Kaynanam Nasıl Kudurdu? (1927, 222 s.; 1955, 133 s.; 1971, 1976, 116 s.)

Mutebbet Tilismi (1928, 371 s.; 1969, 1976, 184 s.)

K.K.T.C.
**YAKIN DOĞU
ÜNİVERSİTESİ**

FEN – EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

“İFFET ROMANI NİN İNCELENMESİ”

BİTİRME ÇALIŞMASI

Çalışma Danışmanı: Doç. Dr. Bülent YORULMAZ
Çalışmayı Hazırlayan: Ayşe AKBUĞA
Numarası ve Sınıfı: 950813 / 4-C

K.K.T.C.
**YAKIN DOĞU
ÜNİVERSİTESİ**

FEN – EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

“İFFET ROMANININ İNCELENMESİ”

BİTİRME ÇALIŞMASI

Çalışma Danışmanı: Doç. Dr. Bülent YORULMAZ
Çalışmayı Hazırlayan: Ayşe AKBUĞA
Numarası ve Sınıfı: 950813 / 4-C

Hüseyin Rahmi Gürpinar

İFFET

(ROMAN)

ÖNSÖZ

Yakın Doğu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Yeni Türk Edebiyatı kapsamı içerisinde Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın "İFFET" adlı romanındaki şahıs isimleri, renkler, zamanla ilgili unsurlar, yiyecek-içecek (bunlarla ilgili eşya), çiçek ve ağaç isimleri, giyim kuşam (aksesuar) ve yer-mekan adları (iç mekan-dış mekan eşya)ının bilinmeyen kelimeleri çıkarılmıştır, alfabetik sırasıyla düzenlenmiştir.

Çalışmamda bana yardımcı olan gerekli bilgileri veren Doç. Dr. Bülent Yorulmaz'a teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	1
2. YAZARIN HAYATI.....	2-8
3. BİLİNMEYEN KELİMELER VE MANALARI.....	9-27
4. İNDEKS.....	28-43
5. KAYNAKÇA.....	44

1. GİRİŞ

(İFFET) ROMANIN ÖZETİ

İstanbul'da Fatih civarında kansı, kızı ve oğluyla orta halli bir hayat geçiren Şakir Efendi, Müslüman olmuş bir Macardır. Kızı İffet'i Beyoğlu'nda bir Frenk pansiyonunda okutur. İffet'in pansiyondan çıktığının ikinci yılında Şakir Efendi ölmüş ailenin durumu bozulur. Bir evden daha ucuzuna taşına taşına, sonunda mezarlıklar kenarında bir kulübeye sığınırlar. İffet nakış, dantel gibi el işleri yapıp satarak annesiyle kardeşini yaşıtmaya çalışır. Annesi hastadır, akrabalarından olan nişanlısı Latif, bir iş için gittiği İzmir' de mektuplarını kesmiştir. Bir gün evlerine uğrayan bir kadın, İffet'e, kendisini Göksu'da görüp beğenmiş bir zenginin metresi olması teklifini iletir. Bunu önce nefretle reddeden İffet, durumlarının çok kötüleştiğini görerek, sonradan, kadına razı olduğu haberini yollar. Gitmeye hazırlandığı gün heyecan ve üzüntüden fenalaşır, hasta düşer. Bu olayları kah kendi gördüklerine, kah İffet'in yazdıklarına göre anlatan Hüseyin Rahmi, bir gün İffet'in mezarını arar, bulur: Sağında anasının, solunda da nişanlısı Latif'in mezarlari vardır. İffet'in küçük kardeşi Sabri'nin de bir gemiye tayfa yazıldığını öğrenir.

2. HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR'IN HAYATI

19 Ağustos 1864'te İstanbul (Beyoğlu-Ayaspaşa)'da dünyaya gözlerini açar. Babası Mehmet Sait Paşa, anası Ayşe Sıdika Hanım'dır. Anasını üç dört yaşında kaybeder. Babası başka bir kadınla evlenir; görevi gereği Girit'e gider. Dört yaşında mektebe başlar. Bir yıl sonra İstanbul'a dönerler. Çocukluk yıllarını teyzesi ve büyüğünasının Aksaray'daki konağında geçir. Aksaray'da Ağaçyokuşu'nda bulunan Yakupağa Mektebi'ne devam eder. Girit'e gidip geldikten sonra on yaşında Mahmudiye Rüştiyesi'nde öğrenimini sürdürür. Buradan, Mahrec-i Aklam adıyla anılan İdadiye geçer. Tarih öğretmeni Abdurrahman Şeref Bey'in yardımıyla Mekteb-i Mülkiye'ye yazılır (1878); iki yıl kadar burada okur. Öğrenimini hastalığı nedeniyle yarım bırakır (1880). Babasının hastalanması üzerine Yanya (Girit)'ya gider. Orada özel dersler alarak Fransızcasını ilerletir. Vidinli Tevfik Paşa'nın kendisine vermiş olduğu Fransızca kitaplardan yararlanır. Fransızcadan çevrilmiş olan Monte Cristo, Lord Hobb gibi eserleri okur.

H. Rahmi, Ynay'da döndükten sonra Adliye Umar-ı Cezaiyye (Ceza işleri) Kalemi'ne memur olarak girer. Bir süre ikinci Ticaret Mahkemesi'nde görev alır. Nafia Nezareti (Bayındırlık Bakanlığı) Tercüme Kalemin'de çalışırken bu hayattan sıkılır. Meşrutiyetin ilanı üzerine, devlet memurluğundan ayrılır, edebiyat hayatına atılır. Geçimin kalemiyle sağlamaya başlar.

H. Rahmi, yazı hayatına, on iki yaşında yazmış olduğu "Gülbahar Hanım" adlı oyun denemesiyle başlar. İlk yazısı, "Ceride-i Havadis" te çıkan "Bir Genç Kızın Ayaze-i Şikayeti" adlı mensur şairidir (24 Kasım 1884). Bunu "İstanbul'da Bir Frenk" başlıklı ilk hikayesi izler (29 Kasım 1884). "Ceride-i Havadis" te Ahmet Rasim'le birlikte çalışırlar. Beşir Fuat, H. Rahmi'de mizah gücünü keşfeder ve onu "Tercüman-ı Hakikat" gazetesine davet eder. Bu sırada "Şık" romanını yazar (1886). Bu romaniyla Ahmet Mithat'ın takdirini kazanır ve onun manevi evladı olur. Gazeteci olarak "Tercüman-ı Rakikat" te çıkan ilk yazısı "Bülbül Yuvası"dır (16 Haziran 1888). Bu sırada Menemenlizade Tahir ile Beşir Fuat arasında edebi tartışma başlar. Hüseyin Rahmi de bu tartışmaya "İstiğrak-ı Seheri" adlı bir perdelik oyunuyla katılır.

Hüseyin Rahmi, "İkdam" gazetesi yayın hayatına girince "Tercüma-ı Hakikat"ten ayrıılır. "İkdam'a geçer (1894). Geçim endişesinden dolayı, İkdam'a yazılar yazarken. Nafia Nezareti Tercüme Kalemine de devam etmek zorunda kalır. Bu gazetede telif ve çeviri romanlar yayımlar. İkdam'da tefrika edilen ve basılan ilk romanı "İffet"tir.

Bu roman, o dönemde Namık Kemal çizgisinde yazan. Vecihi tarzında yazılmış bir romandır (1897). Bunu: "Mutallaka" (1897), "Mürebbiye" (1898), "Bir Mücadele-i Sevda" (1899), "Metres" (1900), "Tesadüf" (1900), "Alafranga" (1901), "Nimetşinas" (1902) telif romanları izler. Bu romanlarıyla kendi janrını sergiler. Daha sonra "Andre Cornelis" (1896), "Frederic ile

Bernerelte" (1897), "Biçare Bakkal" (1903) adlı çeviri romanları yayımlanır. Yazar, bu hazırlık döneminde "Mürebbiye"nin tefikasıyla büyük üne ulaşır. H. Rahmi'nin 1890-1895 yılları arasında yoğun bir biçimde çeviriyle uğraştığı dikkati çeker. Meşrutiyet'in ilanına kadar çalışmalarına ara verir. Yazı hayatı en verimli devre 1921-1924 yılları arasıdır.

Sansür yüzünden tamamlanamayan "Alafranga"yı "Şıpsevdi" adı altında "Sabah" gazetesinde yayınlar (1908). Bunu, "Kuyruklu Yıldız Altında bir İzdiveç", "Sevda Peşinde", "Gulyabani" ve "Cadi" romanları izler. Bu roman, Şahabettin Süleyman ile başlayan ve sonra boyutları gelişen tartışmalara cevap olmak üzere, "Cadi Çarpiyor" ra neden olur. H. Rahmi (1329/1913) ve "Şekvet-i Edebiyye" (1329/1913) adlı eserlerini yazar.

"İkdam" gazetesinde tiyatro hakkında yazılar yazar. "Hazan Bülbülü" adlı oyununu Lefrika eder (1913), romanları üzerinde çalışır. "İleri" gazetesinde "Hayattan Sahifeler" (1918), "Son Arzu" (1918), "Cehennemlik" (1920); "Zaman" gazetesinde "Tebessüm-i Elem" (1914); "Memleket" gazetesinde "Toraman" (1919); Söz gazetesinde "Hakka Sığındık" (1919); "İkdam"da "Eşkiya ininde" (1921), "Kesik Baş" (1921), "Muhabbet Tılsımı" (1921), "Tutuşmuş Gönüller" (1922) adlı romanlarını tefrika eder ve kısa hikayeler yazar, bunların dışında. "Cumhuriyet" gazetesinde "İnsanlar Önce Maymun muydu?", "Milliyet" gazetesinde "Ölüler Yaşıyor mu?", "Vakit"de "Deli Filozof, Namuslu Kokotlar" adlı romanları tefrika edilir. Cumhuriyet döneminde "Son Telgraf" gazetesinde ise "Ben Deli miyim? romanı yayınlanır" (1925).

H. Rahmi 1936 yılları arasında 5. Ve 6. Dönem Kütahya milletvekili olarak görev yapar. Hayatını yalnız başına yaşar. 8 Mart 1944'te İstanbul Heybeliada'daki köşkünde ölü. Abbas paşa mezarlığına gömülür.

H. Rahmi, bir kısım eserlerinde olay ve kişileri gerçek hayatdan alır. Claude Bernard'ın tıbbu uygulamış olduğu deneysel yöntemi, Emile Zola gibi, roman için araştırma ve inceleme metodu olarak kabul eder. H. Rahmi'ye göre, realizmin ve doğalizmin ilkelerine göre yazabilmek, geniş çapta bir araştırma ve incelemeyi gerektirir. Bu yüzden, eserlerini gözleme, araştırma ve inceleme-ye dayanarak yazar. Gezip gördüğü yerlerde, ilginç bulduğu ve not aldığı bilgileri, romanlarında bu mantık çerçevesinde kullanır. O, düşünce ve yöntem bakımından, realist ve doğalist akımlardan etkilenir; ancak bu ekollerin ilkelerine bağlı kalmaz. H. Rahmi, eserlerinden anlaşıldığına göre, genel olarak bütün ekollere açıktır. Eserlerinde gözleme, hayale, buluşa ve ansiklopedik bilgiye geniş ölçüde ver verir. Realist bir yöntemle örf ve adet romanları yazar (Metres. Utanmaz Adam), Nitekim, Prof. Kenan AKYÜZ de onun töre romanı üzerinde yoğunlaştığına dikkatleri çeker. H. Rahmi'nin edebiyatımızda doğalizmin öncüsü olduğunu iteri sürer (Modern Türk Edebiyatı'nın Ana Çizgileri 1).

H. Rahmi, kısa hikayelerinde ayrıntılardan uzak durur. Karakter çözümlemesinden çok olaylar ve sorunlar üzerinde yoğunlaşma gösterir. Hikayelerinde ana vakaya bağlı kalır; teknik bakımından başarılı olduğu gözlenir. Kişilerini orta ve aşağı tabakalarдан seçer.

H. Rahmi, sanatı toplum için kullanır. Halkı eğitmek amacıyla yönelir. Sanatta halkın çıkarlarını gözetmeyi esas alır. Popülist anlayışın temsilcisi olan A. Mithat'ı izler. Halkı bilgilendirmek üzere, hikayeler yazar. Halka vermek istediği mesajı, kişilerin ağızından aktarır. Ahmet Mithat'ın olduğu gibi. Bizzat araya girmez ve kendisi konuşmaz. Okuyucusunu yüksek bir felsefeye doğru çekmeye uğraşır. Romanları teknik bakımından başarılı görülmez. Gereksiz yere uzatılan taklitli konuşmalar makale sınırına varan felsefi düşünceler ve vaka dışında kalan bilgi kıırıntıları yüzünden olayın gidişi kimi zaman aksar ve başarı grafigi düşmeğe baþlar. Okuyucunun yüksek bir felsefeye doğru çekmeye çalışan yazar, eserlerinde fikir kuvvetine önem verir. Eserlerinde toplum hayatımızdaki değişim sürecini eski-yeni çatışması tarzında ele alır. Kimi zaman geleneklerin yıkılışını, kimi zaman da Batı kültürünü özümsemeyen zuppe tiplerini gülünç durumlarıyla anlatır. Güldürücü sahnelerle başlayan eserleri genellikle dramatik bir tarzda sonuçlanır. Bilgi, yaþ, sevet ve sınıf ayrılıkları yüzünden aile kurumlarının çöküşünü gözler önüne serer. Ahlaki çöküşün fertten topluma doğru genişlediğini belirtir. Romanları genelikle ahlaki ders verir.

Olayları hayatın içinden alır. İstanbul halkın örf ve adetlerini bütün incilikleriyle ortaya koyar; çeşitli tip ve karakterleri yaþatır. Konuları kimi zaman romantiktir, ancak yaziþi bakımından realistikir.

H. Rahmi, eserleriyle halkın değer yargılarını değiştirmeyi amaçlar. Geleneksel yaþama biçimini yerine, pozitivist (olgucu) düşündeden kaynaklanan yeni bir hayat tarzı önerir. Bu durum, romanlarındaki temel çatışmayı doğurur. Cumhuriyet dönemine kadar bu anlayışını sürdürür. Yenileşme sürecinde, aile yaþantısında beliren sarsıntılar ve sosyal sorunlar üzerinde yoğunlaşır (Tesadüf, Sevda Peşinde, Tebessüm-i Elem, Son Arzu, Cehennemlik, Toraman...) Batılı inançlar, aile geçimsizliği ve yüzeysel banlılaşma gibi konular üzerinde durur. Tanzimat'tan Cumhuriyet'e kadar insanların hayatında görülen değişimleri, olaylar içerisinde işler.-Eski-yeni çatışmasını, ana tema olarak ele alır. Taklitçi ve zuppe tipini karþımıza çıkarır (Şık, Şipsevdi...). Bu geçiş sürecindeki uyumsuzluğun aile hayatına yansyan olumsuz etkilerini sergiler. Zevk içinde yaþa mak isteyen, ahlaksızca yaþamayı benimseyen ve değer yargılarını hiþe sayan anlayışı yerer (Hakka Sığındık, Billur Kalb, Tebessüm-i Elem, Cehennemlik, Muhabbet Tılsımı, Ben Deli miyim?, Kokotlar Mektebi, Utanmaz Adam...).

"Ben Deli miyim, Utanmaz Adam" ve "Deli Filozof" adlı romanlarında, tabiatçı görüşün, din karşısındaki tutumlarım ele alır. O dini inanç ve düşünçeye saygılıdır. Dini değer ve tavırların

yanlış yorumlanmasılığını eleştirir. Hayatın her alanında ikiyüzlülüğe karşı çıkar. Romanlarında aşk konusunu da işleyen yazar, evli insanların gizli ve yasak aşklarını dile getirir. Kadın-erkek ilişkisi üzerinde durur feminist bir anlayışla karşımıza çıkar. Eserlerinde, evli çiftlerin mutlu olmadıklarına tanık oluruz. Bunun nedeni, yazarın aşkı çılgınlık sayması ve korkunç bir cinsek tutku olarak algılamasıdır. Ona göre aşk, doyuma ulaşınca söner. O nedenle, eserlerinde aldatmalar sıkça görülür. Eşlerini aldatanlar, daima aşağılanır ve ince bir mizahla horlanırlar. H. Rahmi, bu çirkin ve kötü çözümleri, mizaha dayalı sert bir realizmle anlatır. Toplum hayatımızın gülünç yanlarını zarif ve mizahi tasvirlerle ortaya koyar. O mizaha ağırlık veren bir romancıdır. Okuyucularını güldürmesini ve ağlatmasını çok iyi bilir. Onun romanlarında gülen ve ağlatan tavır, kimi zaman ayarı ayrı, kimi zaman da birlikte karşımıza çıkar. Refik Halit KARAY, onun romanlarını gereksiz yere uzatılmış ve doldurulmuş bulur, bu kusurunda arındırılmış olsaydı, en büyük mizah romancımız olabilirdi, der. Ahmet Hamdi TANPINAR ise H. Rahmi, mizahı biraz psikolojiyle birlikte yürütmiş olsaydı, iyi bir sanatçı olabilirdi, yargısına varır. Buna karşılık romanımızda gerçek konuşmanın H. Rahmi ile başladığını da ifade eder. Onun romanlarında, her türden konuşmaya rastladığımızı da bu arada belirtelim. Kapı önünde, pencereden pencereye, tramvayda, laf atışmaları ve yarenlikler, hareketli bir şekilde, en hoş, en çok ilgi çeken yerler olarak belirir. Romanlarındaki canlılığı bu konuşmalar sağlar.

H. Rahmi, romanlarında eski ve yeni İstanbul'u tanıtır. İstanbul'un büyük yالى ve konaklarında yaşayan kimselerden, en ىssiz semtlerde yaşayan her kesimden insanları, çevreleri yaşayış ve inanış tarzlarıyla anlatır. İstanbul'un gündelik hayatından görüntüler sergiler ve halktan seçtiği kişileri başarılı bir biçimde konuşturur. Bu kişileri, giyim kuşamları, gelenek ve görenekleri, düşünce ve inançlarıyla romanlarına sokar. Ahmet Rasim'de olduğu gibi, İstanbul'un dikkate değer yanlarını tanıtır. Atlı tramvaylar, kağıthane alemleri ramazan geceleri ve mahalle kadınlarının konuşmaları... İstanbul'un yerel renklerini eserlerinde yaşatır. Bu yönyle romanları töre romanı çizgisinde gelişme gösterir.

H. Rahmi "Şekavet-i Edebiyye" adlı eserinde, yazar olarak her eserinde okuyucularını, eğlenceli fikralar arasında yüksek bir felsefeye doğru çekmeye çalıştığını belirtir. Amacı akla, bilime dayalı zihniyeti yerleştirmeye katkıda bulunmaktadır. Bu toplumsal adalet (Dünyanın Mihveri Kadın mı Para mı?, Cadı, Şipsevdi, Hakka Sığındık, Can Pazar, utanmaz Adam, Kesik Baş.) Kadın-erkek ilişkisi (Mürebbiye, Cehennemlik, Şipsevdi, Deli Filozof, Kokotolar Mektebbi, Tutuşmuş Gönüller, Kaderin Cilvesi, Bir Muadele-i Sevda) ve din (Deli Filozof, Dünyanın Mihveri Kadın mı Para mı?) üzerine yoğunlaşır.

ESERLERİ

H. Rahmi'nin türlerine göre yazmış olduğu eserler şunlardır.

ROMANLARI;

Sık (Ayine, 1305, 192 s.; 1336, 175 s.; 1964, 80 s.; 1966, 1968, 1972, 1979, 87 s)

Iffet (1314, 364 s.; 1927, 258 s.; 1965, 1969, 1973, 1979, 136 s)

Mutallaka (1314, 78 s.; 1927, 58.; 1961-Evlad hatırı adıyla-42 s.; 1971-Boşanmış Kadın adıyla-36 s.)

Mürebbiye (1315, 424 s.; 1316, 424 s.; 1927, 294 s.; 1954, 1960, 190 s.; 1970, 1973, 1976-Hayattan sayfalar, Kadınlar Vaizi ile birlikte-1981, 164 s.)

Bir Muadele-i Sevda (1315, 142 s.; 1946, 192 s.; 1972-Aşk Batağı adıyla- 1982, 172 s.)

Metres (1315, 904 s.; 1928, 620 s.; 1945, 381 s.; 1065, 1971, 1982, 304 s.)

Tesadüf (1316, 677 s; 1945, 285 s.; 1967, 262 s.; 1973, 240 s.)

Nimetşinas (1317, 273 s.; 1320, 187 s.; 1927, 298 s.; 1965, 164 s.; 1969, 161 s.; 1973, 1981, 159 s)

Şipsevdi (1327, 934 s.; 1946, 381 s.; 1965, 418 s.; 1971, 388 s.; 1977, 1982, 451 s.)

Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç (1328, 304 s.; 1958, 166 s.; 1968, 1969, 1972, 1981. Kuyruklu Yıldız Alıntında Bir Evlenme adıyla-136 s.)

Sevda Peşinde (1328, 467 s.; 1948, 256 s.; 1972, 234 s.)

Gulyabani; (1330, 267 s.; 1938, 170 s.; 1944, 182 s.; 1961, 146 s.; 1965, 143 s.; 1974, 136 s; 1978 1983-Gönül Ticareti, Melek Sanmıştım Şeytanı birlikte-138 s.)

Cadı (1330, 355 s.; 1967, 1971, 1976, 1981, 168 s.)

Hakka Sığındık (1335, 240 s.; 1950, 144 s.; 1968, 123 s.; 1973, 1981, 120 s.)

Toramam (1335, 295 s.; 1948, 167 s.; 1969, 1973, 1981, 140 s.)

Hayattan Sahifeler (1335, 128 s.; 1940, 116 s.; 1970, 79 s.; 1972-Hayattan Sayfalar adıyla Mürebbiye ve Kadınlar Vaizi ile birlikte-1981.)

Son Arzu (1338, 404 s.; 1948, 232 s.; 1964, 1972, 198 s.)

Tebessüm-i Elem (1339, 664 s.; 1967, 341 s.; 1973-, Acı Gülüş adıyla-344 s.)

Cehennemlik (1340, 625 s.; 1966, 312 s.; 1973, 315 s.)

Efsuncu Baba (1340, 146 s.; 1954, 99 s.; 1964, 94 s.; 1966, 1975, 1982, 96 s.)

Ben Deli miyim? (1341, 704 s.; 1954, 352 s.; 1965, 327 s.; 1967, 1972, 1981, 331 s.)

Tutuşmuş Gönüller (1926, 512 s.; 1968, 261 s.; 1974, 264 s.)

Billur Kalp (1926, 628 s.; 1967, 310 s.; 1974, 314 s.)

Evlere Şenlik, Kaynanam Nasıl Kudurdu? (1927, 222 s.; 1955, 133 s.; 1971, 1976, 116 s.)

Mutebbet Tilismi (1928, 371 s.; 1969, 1976, 184 s.)

Mezarından Kalkan Şehit (1929,303 s.; 1966, 180 s.; 1973, 1981, 176 s.)
Kokotlar Mektebi (1929, 556 s.; 1968, 287 s.; 1982, 293 s.)
Şeytan İşi (1933,99 s.;1944, 95 s.; 1970, 1975,80 s.)
Utanmaz Adam (1934, 528 s.; 1947, 360 s.; 1964, 1969, 1974, 320 s.)
Eşkiya ininde (1935, 399 s.; 1963. 283 s.; 1968, 1973, 1982, 256 s.)
Kesik Baş (1942, 232 s.; 1963, 165 s.; 1972. 1982, 168 s.)
Gönül Bir Yeldeğirmenidir, Sevda Öğütür (1943, 312 s.; 1972-Gönül Yeldeğirmenidir adıyla- 1982, 222 s.)
Ölüm Bir Kurtuluş mudur? (1945. VII +132 s.; 1971, 1979, 128 s.)
Dirilen İskelet (1946, 304 s.; 1967, 1976,251 s.)
Dünyanın Mihveri Kadın mı, Para mı? (1949,214 s.; 1971. 1979, 198 s.)
Kaderin Cilvesi (Başımıza Gelenler) (1964,224 s.; 1973. 1981, 195 s.)
Deli Filozof (1964,293 s.. 1969, 1982,328 s.)
Can Pazarı (1968, 367 s.; 1974, 1982, 354 s.)
İnsanlar Önce Maymun mu İdi? (1968,310 s.. 1982)
Ölüler Yaşıyor mu? (1973. 237 s.)
Namuslu Kokotlar (1973, 300 s.)

HİKAYELERİ:

Kadınlar Vaizi (1336, 1960, 1966,1969 1976 - Mürebbiye ve Hayattan Sayfalar ile birlikte- 1981)
Namusla Açlık Meselesi (1933, 1945, 1972, 1979).
Meyhanede Kadınlar (1925, 1972, 1981,93 s.)
Katil Buse (1933, 1971 Öldüren Öpücü adıyla-, 73 s.. 1979)
İki Hödügün Seyahati (1933, 1948, 1960, 1966, 1973, 1981, 173 s.)
Tünelden İlk Çıkış (1934, 1972,64 s., 1981).
Gönül Ticareti (1939, 1971, 128 s.; 1978 Gulyabani ve Melek Sanmıştır Şeytanı birlikte-. 1983)
Melek Sanmıştır Şeytanı (1943, 1972, 77 s.; 1978- Gulyabani ve Gönül Ticareti birlikte-. 1983)

OYUNLARI:

Hazan Bülbülü (1330, 1968, 1973, 135 s.; 1982.)
Kadın Erkekleşince (1933, 1968,80 s.; 1974.)
Tokuşan Kafalar (1973,94 s.)
İki Damla Yaş (1973,88 s.; 1982)

İstiğrak-ı Seheri (Dramatik bir oyun, Tercüman-ı Hakikat'te yayınlanmış, 1887.)

Mes' üduz (Basılmamış)

Aşk Delisi (Çeviri),

Yazarın romanlarından bir kısmı - Şipsevdi, 1939; Gulyabani, 1965; Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç, 1965-1966; Şipsevdi, 1966-1967-1968; Utanmaz Adam, 1966-1967; Evlere Şenlik, 1967-1968; Kaynanam Nasıl Kudurdu?, 1971-1972; Ölüm Bir Kurtuluş mudur? (İntihar Uzmanı adıyla) oyunlaştırılmış; bir kısmı da filme alınmıştır- Mürebbiye, 1919; Efsuncu Baba, 1949; İffet, 1969; İç Güveysi (Mürebbiye'den yararlanılarak) 1970; Süt Kardeşler (Gulyabani'den yararlanılarak) 1976.).

TENKİTLERİ:

Cadı Çarpiyor ("Cadı" adlı romanı hakkında Şahabettin Süleyman'ın eleştirisi üzerine yazılmıştır, 1913.)

Şekavet-i Edebiyye ("Cadı Çarpiyor" üzerine Şahabettin Süleyman ve Ali Naci'nin yazıları üzerine yazılmıştır, 1913)

Müdafaa name ("Ben Deli miyim?" romanının müstehcenliği ileri sürüldüğü sırada yazdığı yazılarını içerir.)

DERLEMELERİ (Makale, Sohbet, Anı):

Müntahabat-ı Hüseyin Rahmi (3 cilt. 1305/1887, 159+ 159+163 s.)

Sanat ve Edebiyat (1972, 152 s.; Abdullah Tanrınlıkulu tarafından derlenen makale ve anılardan oluşur.)

Eti Senin Kemiği Benim (1963, 1973, 1981, 111s.; Hüsamettin BOZOK tarafından derlenen yazıları içerir.)

ÇEVİRİLERİ:

113 Numaralı Cüzdan (Emile Goboriau'dan, 1305/1889).

Bir Kadının İntikamı (Emile Goboriau'dan, 1307/1891).

Batinyol'lu İhtiyar (Emile Goboriau'dan, 1307/1891).

Paris'te Bir Teehhül (Arnold ve JuLes Claretie'den, 1308/1892).

Frederic ile Bernerette (Alfred de Musset'den, 1313/1896).

Biçare Bakkal (Paul de Kock'dan, 1319/1903.)

Andre Cornelis (Paul Bourget'den, 1894)

3. BİLİNMEYEN KELİMELER VE

ŞAHIS ADLARI

Antoinette:

Antoinette'nin Babası:

Arabacı:

Arpacı:

Atif Bey:

Bahçıvan:

Bakkal:

Bekçi:

Biletçi:

Bir Kadın:

Cariye:

Çengi:

Çırak(Bodos):

Çingene çocuğu:

Çingeneler:

Doktor:

Emine Hanım:

Ev sahibi:

Fettan Raziye:

Gazihoca:

Genç Kadın:

Halil:

Hanım:

Hasibe:

Hasta kadın:

Hizmetçi:

Iffet:

İmam efendi:

Karabinlikler:

Koca Gülsüm:

Kocakarı:

Kokuna:

Komşular:

Latif:

Madam Sernel:

Madam:

Mahalleli:

Marpuçcu Abdullah:

Mezarcı:

Mürebbiye:

Naile:

Necmi Bey:

Pembe:

Rum Karısı:

Sabri:

Safiye:

Şakir efendi:

Serife Hanım:

Şık:

Şöhret:

Tüccar:

Uşak:

Uzun Esma:

Vahit Efendi:

Yazar:

RENKLER

Al:

Bembeyaz: Çok beyaz veya herhangi beyaz, apak.

Beyaz:

Çam yeşili: Çam ağacının rengine kaçan renk.

Cividî gök: Bir tür koyu mavi renk.

Ela: Sarıya çalan kestane rengi.

Fes rengi: 1. Koyu kırmızı renk. 2. Bu renkte olan.

Gül rengi: Gül renginde olan.

Kan rengi: Çok kırmızı.

Kara:

Kıpkırmızı: Her yanı kırmızı veya çok parlak.

Kırmızı:

Koyu yeşil:

Kösele rengi: Kösele derisinin rengi

Krem: Açık saman rengi

Kumral: Koyu sarı veya açık kestane rengi.

Lacivert:

Lavanta rengi: Lavanta çiçeğinin rengi.

Mavi:

Mavimtriak: Maviyi andıran.

Menekşe rengi: 1. Menekşe çiçeğinin mor rengi. 2. Bu renkte olan

Mor: Kırmızı ile mavinin karışmasından oluşan renk, menekşe renginin kırmızıya çalanı.

Mosmor: Koyu mor.

Ölüüm rengi:

Pembe:

Sarı:

Sincap rengi: Kahve rengi ile kurşun rengi arasında olan renk

Tan kızılılığı: Şafak sökerken güneşin aldığı parlak kırmızı renk.

Ten rengi: 1. İnsan vücutunun dış yüzünün rengi

Yeşil:

Yeşilim tirak: Yeşile çalan, yeşili andıran.

RENKLER

<i>Al:</i>	<i>Kumral:</i>
<i>Bembeyaz:</i>	<i>Lacivert:</i>
<i>Beyaz:</i>	<i>Lavanta rengi:</i>
<i>Çam yeşili:</i>	<i>Mavi:</i>
<i>Çividi gök:</i>	<i>Mavimtriak:</i>
<i>Ela:</i>	<i>Menekşe rengi:</i>
<i>Fes rengi:</i>	<i>Mor:</i>
<i>Gül rengi:</i>	<i>Mosmor:</i>
<i>Kan rengi:</i>	<i>Ölüm rengi:</i>
<i>Kara(siyah):</i>	<i>Pembe:</i>
<i>Kıpkırmızı:</i>	<i>Sarı:</i>
<i>Kırmızı:</i>	<i>Sincap rengi:</i>
<i>Koyu yeşil:</i>	<i>Tan kızılığı:</i>
<i>Kösele rengi:</i>	<i>Ten rengi:</i>
<i>Krem:</i>	<i>Yeşil:</i>
	<i>Yeşilim tirak:</i>

ZAMANLA İLGİLİ UNSURLAR (KOZMİK UNSURLAR)

Akşam:	Hafta:
Arahang:	İlkbahar:
Ay:	Kış:
Bugün:	Perşembe:
Cuma:	Saat:
Dakika:	Sabah:
Eylül:	Saniye:
Gece:	Sonbahar:
Gün:	Yarın:
Gündüz:	Yaz:
Güz:	Yıl:

Elma:

Keç:

Kırmızı:

Kırmızı:

Kırmızı turuncu

Kırmızı:

Kırmızı:

Kırmızı:

Kırmızı:

Kırmızı:

Kırmızı:

Kırmızı:

Kırmızı turuncu

Kırmızı turuncu

Elma:

Kırmızı:

Kırmızı:

Kırmızı turuncu

Kırmızı:

Kırmızı:

Kırmızı:

Kırmızı:

Kırmızı:

Kırmızı:

Kırmızı:

Kırmızı:

Kırmızı:

Kırmızı turuncu

Kırmızı turuncu

YİYECEK-İÇECEK (BUNLARLA İLGİLİ EŞYA)

<i>Ağızlık:</i>	<i>Meyve:</i>
<i>Azık:</i>	<i>Misir:</i>
<i>Bakla:</i>	<i>Nohut:</i>
<i>Bardak:</i>	<i>Ocak:</i>
<i>Bıçak:</i>	<i>Peynir:</i>
<i>Boza:</i>	<i>Pilav:</i>
<i>Çavuş üzümü:</i>	<i>Pirinç:</i>
<i>Cömlek:</i>	<i>Sigara:</i>
<i>Çubuk:</i>	<i>Sırke:</i>
<i>Dolap:</i>	<i>Sofra:</i>
<i>Ekmek:</i>	<i>Su:</i>
<i>Et:</i>	<i>Sürahi:</i>
<i>Fasulye:</i>	<i>Süt:</i>
<i>Fincan:</i>	<i>Şehriye:</i>
<i>Güllaç:</i>	<i>Şeker:</i>
<i>Hıyar(Salatalık):</i>	<i>Tavuk:</i>
<i>İçki:</i>	<i>Tencere:</i>
<i>İlaç:</i>	<i>Testi:</i>
<i>Kahve:</i>	<i>Tuz:</i>
<i>Kola:</i>	<i>Tütün:</i>
<i>Kuş sütü:</i>	<i>Yemek:</i>
<i>Külbasti:</i>	<i>Yemiş:</i>
<i>Leğen, Tas:</i>	<i>Zeytin:</i>
<i>Maden suyu:</i>	

YİYECEK-İÇECEK (BUNLARLA İLGİLİ EŞYA)

Ağzık: Bir ucuna sigara takılan, öbür ucundan nefes çekilen çubuk biçimindeki araç.

Azık:

Bakla:

Bardak:

Biçak:

Boza: Arpa, dari, mısır, buğday gibi tahılların hamurunun ekşitilmesiyle yapılan koyuca, tatlı veya mayhos içecek.

Çavuş üzümü:

Cömlek: Toprak tencere.

Çubuk: Tütün içmek için kullanılan uzun ağızlık.

Dolap:

Ekmek:

Et:

Fasulye:

Fincan:

Güllaç: Tadı hoş olmayan toz durumundaki bazı ilaçların kolayca yutulabilmesi için bunların içine konuldukları, nişastadan küçük kap.

Hiyar(Salatalık):

İçki:

İlaç: Bir hastalığı iyi etmek veya önlemek için, türlü yollardan kullanılan madde, em, deva

Kahve:

Kola:

Kuş süti:

Kübaste: Izgarada pişirilen kemiksiz et.

Leğen, Tas: Genellikle, içinde bir şey yıkamak için kullanılan metal veya plastikten, yayvan kap.

Maden suyu:

Meyve:

Mısır:

Nohut:

Ocak:

Peynir:

Pilav:

Pirinç:

Sigara:

Sırke: Salatalara, yemeklere ekşilik vermek için kullanılan ekşimiş üzüm suyu.

Sofra: Yiyecek, besin, gıda

Su:

Sürahi:

Süt:

Şehriye:

Şeker:

Tas: Genellikle içine sulu şeyler konulan metal vb. den yapılmış kap.

Tavuk:

Tencere:

Testi: Kulplu, geniş gövdeli, dar boğazlı, emzikli veya emziksiz olabilen toprak kap.

Tuz:

Tütün:

Yemeğ:

Yemiş: Bitkilerde, döllenme sonunda çiçeği meyve yapraklarından oluşan ve tohumu taşıyan organ, meyve.

Zeytin:

ÇİÇEK VE AĞAÇ İSİMLERİ

Aselbent:

Bahar çiçeği:

Başak:

Cigerotu:

Çam:

Çınar ağacı:

Çiçek:

Çim:

Çimen:

Çitlembik ağacı:

Dağ çiçeği:

Defne ağacı:

Devedikeni:

Gül fidanı:

Gül:

Hanum eli:

Hırka kırığı:

Hırka:

Hırka çiçeği:

Hırka kırığı:

Hırka çiçeği:

Hırka:

Hırka çiçeği:

Hırka:

Hırka çiçeği:

Hırka:

Hırka çiçeği:

Hırka:

Hırka çiçeği:

Hırka:

Hırka çiçeği:

Hırka:

Hırka çiçeği:

Hırka:

Kekik:

Kestane ağacı:

Kır çiçeği:

Laden:

Lale:

Meneş:

Meneviş:

Sarı çiçeği:

Sarmaşık:

Servi:

Şimşir:

Üzerlik:

Yasemin:

Yeşillik:

Zambak:

1. Hırkaların isimleri:

2. Hırkaların isimleri:

3. Hırkaların isimleri:

4. Hırkaların isimleri:

5. Hırkaların isimleri:

ÇİÇEK VE AĞAÇ İSİMLERİ

Aselbent: 1. Hekimlikte ve koku yapımında kullanılan, aselbent ağacının kabukları çizilerek elde edilen bir reçine. 2. Bu reçinenin elde edildiği ağaç.

Bahar çiçeği:

Başak: Arpa, Buğday, Yulaf gibi ekinlerin tanelerini taşıyan kulaklı başlı. Tarlalarda, bağlarda dökülmüş veya tek tük kalmış olan ürün.

Ciğerotu: Düğün çiçekgillerinden, çok yıllık otsu bir bitki.

Çam: Çamgillerin örnek bitkisi olan ve yurdumuzda birçok türü yetişen bir orman ağaçları.

Çınar ağaçları: İki çenelilerden, 30 m'ye kadar uzayabilen gövdesi kalın, uzun ömürlü, geniş yapraklı bir ağaç.

Çiçek:

Çim: Buğdaygillerden, bahçelerin yeşillendirilmesinde yararlanılan çok yıllık bitki.

Çimen: kendiliğinden yetişmiş çim.

Çitlembik ağaçları: Kara ağaçgillerden, mercimekten az büyük, burk lezzette meyvesi olan bir ağaç, melengiç.

Dağ çiçeği: Dağlarda kendiliğinden yetişen çiçek.

Defne ağaçları: Defnegillerden, yaprakları güzel kokulu ve yaz kış yeşil olan bir ağaç.

Devedikeni: Birleşikgillerden, yol ve tarla kenarlarında yetişe, 30-100 cm yükseklikte 1-2 yıllık ve otsu bir bitki.

Gül fidanı:

Gül:

Hanım eli: 1. Hanımgillerden tırmanıcı, korularda, çalılıklarda yetişen bir bitki. 2. Bu bitkinin güzel kokulu çiçeği.

Kekik: Ballı babagillerden, karşılıklı küçük yapraklı, beyaz, pembe, kırmızı başak durumunda çiçeği olan ve çiçeği bahar gibi kullanılan, odunsu saplı, kokulu bir bitki

Kestane ağaçları: Kayingillerden, ılıman iklimlerde yetişen, 25-30 m kadar boyanabilen, kerestesi doğramacılıkta kullanılan bir orman ağaçları.

Kır çiçeği: Kırlarda kendiliğinden yetişen çiçek.

Laden: Ladengillerden, Akdeniz ülkelerinde yetişen tüylü ve genellikle yapışkan yapraklı, beyaz veya pembe çiçekli, reçinesi hekimlikte kullanılan bir bitki.

Lale:

Menekşe: 1. Meneksegillerden, bir veya çok yıllık otsu bitki. 2. Bu bitkinin mor renkli, güzel kokulu çiçeği.

Meneviş: Terementi ağacının tohumu

Sarı çiçeği: Ölmez çiçek

Sarmaşık: Sarmaşıkgillerden, koyu yeşil renkli, değişik biçimli yaprakları olan, sap ve dallarından çıkan küçük ek köklerle dik, düz yerlere yapışarak tırmanan bitki.

Servi: Servigillerden, Akdeniz bölgesinde çok yetişen, kışın yapraklarını dökmeyen, ince uzun bir ağaç.

Şimşir: Şimşırgillerden, yaprakları her mevsim yeşil kalan, taşlık, çorak bölgelerde kendiliğinden yetişen veya bahçelerde süs bitkisi olarak yetiştirilen, odunu sarımsı renkli ve çok sert olan, 1-5 m yükseklikte bir ağaççık.

Üzerlik: Sedef otugillerden, yaprakları almaşık, çiçekleri beyaz renkte, susama benzeyen tohumları acı olan bir bitki

Yasemin: Zeytingillerden, beyaz, kırmızı veya sarı renkli çiçekleri güzel kokulu olan bir ağaççık.

Yeşillik:

Zambak: Zambakgillerden, 90-100 cm yüksekliğinde, güzel ve iri çiçekli, çok yıllık bir süs bitkisi.

GİYİM – KUŞAM (AKSESUAR)

<i>Altın:</i>	<i>İplik:</i>
<i>Ayna:</i>	<i>İskarpin:</i>
<i>Basma:</i>	<i>Kanava:</i>
<i>Başörtüsü:</i>	<i>Kasnak (elişi):</i>
<i>Bez:</i>	<i>Kavuk:</i>
<i>Bohça:</i>	<i>Kefen:</i>
<i>Bohça:</i>	<i>Kese:</i>
<i>Boncuk:</i>	<i>Korsaj:</i>
<i>Canfes:</i>	<i>Kumas:</i>
<i>Cara:</i>	<i>Kundura:</i>
<i>Cep:</i>	<i>Kuşak:</i>
<i>Çarşaf:</i>	<i>Kürk:</i>
<i>Çorap:</i>	<i>Lif:</i>
<i>Dantela:</i>	<i>Makas:</i>
<i>Dikiş makinesi:</i>	<i>Mendil:</i>
<i>Don:</i>	<i>Mintan:</i>
<i>Dublör:</i>	<i>Muşamba:</i>
<i>Düğme:</i>	<i>Nakış:</i>
<i>Elbise:</i>	<i>Örtü:</i>
<i>Elbiselik:</i>	<i>Pamuk:</i>
<i>Eldiven:</i>	<i>Pantolon:</i>
<i>Elmas:</i>	<i>Patiska:</i>
<i>Entari:</i>	<i>Peçe:</i>
<i>Etek:</i>	<i>Peştamal:</i>
<i>Fanila:</i>	<i>Pirlanta:</i>
<i>Fes:</i>	<i>Pul:</i>
<i>Garnitiür:</i>	<i>Seccade:</i>
<i>Gömlek:</i>	<i>Suvaglase:</i>
<i>Gron:</i>	<i>Şalbez:</i>
<i>Güderi:</i>	<i>Şalvar:</i>
<i>Gümüş:</i>	<i>Şemsiye:</i>
<i>Hırka:</i>	<i>Şişe:</i>
<i>İnci:</i>	<i>Tire:</i>
<i>İpek:</i>	<i>Tuvalet suyu:</i>

Tül:

Violet:

Yeldirmeye:

Yelpaze:

Yün:

Yünlü:

Zembil:

Zümrüt:

İngilizce: Rose; French: Rose; German: Rose; Spanish: Rosa; Italian: Rosa; Portuguese: Rosa; Dutch: Roos; Polish: Róża; Turkish: Güller

İngilizce: Lavender; French: Lavande; German: Lavendel; Spanish: Lavanda; Italian: Lavanda; Portuguese: Lavanda; Dutch: Lavendel; Polish: Lawenda; Turkish: Laleler

İngilizce: Geranium; French: Géranium; German: Geranie; Spanish: Geranio; Italian: Geranio; Portuguese: Gerânio; Dutch: Geranium; Polish: Geran; Turkish: Çiçekler

İngilizce: Iris; French: Iris; German: Iris; Spanish: Iris; Italian: Iris; Portuguese: Iris; Dutch: Irys; Polish: Irys; Turkish: İrisler

İngilizce: Tulip; French: Tulipe; German: Tulpe; Spanish: Tulipán; Italian: Tulipano; Portuguese: Tulipa; Dutch: Tulip; Polish: Tulipan; Turkish: Tulipanlar

İngilizce: Poppy; French: Pavot; German: Mohn; Spanish: Papaver; Italian: Papavero; Portuguese: Papoila; Dutch: Papaver; Polish: Mak; Turkish: Papaverler

İngilizce: Carnation; French: Girofle; German: Nelke; Spanish: Clavel; Italian: Clavello; Portuguese: Clavel; Dutch: Nelk; Polish: Nela; Turkish: Nelkenler

İngilizce: Daffodil; French: Narcisse; German: Narzisse; Spanish: Narciso; Italian: Narciso; Portuguese: Narciso; Dutch: Narzissen; Polish: Narzisse; Turkish: Narzisler

İngilizce: Hyacinth; French: Jasmin; German: Jasmin; Spanish: Jazmín; Italian: Giacinto; Portuguese: Jasmim; Dutch: Jasmin; Polish: Jasmin; Turkish: Jasminler

İngilizce: Sweet Pea; French: Petale doux; German: Süßwürger; Spanish: Peonia dulce; Italian: Peonia dolce; Portuguese: Peônia doce; Dutch: Sinaasappelbloem; Polish: Ślubna; Turkish: Sincap Çiçeği

İngilizce: Peony; French: Pivoine; German: Pfingstrose; Spanish: Pion; Italian: Pion; Portuguese: Pion; Dutch: Pion; Polish: Piwonie; Turkish: Pionlar

İngilizce: Tulip; French: Tulipe; German: Tulpe; Spanish: Tulipán; Italian: Tulipano; Portuguese: Tulipa; Dutch: Tulip; Polish: Tulipan; Turkish: Tulipanlar

İngilizce: Poppy; French: Pavot; German: Mohn; Spanish: Papaver; Italian: Papavero; Portuguese: Papoila; Dutch: Papaver; Polish: Mak; Turkish: Papaverler

İngilizce: Carnation; French: Girofle; German: Nelke; Spanish: Clavel; Italian: Clavello; Portuguese: Clavel; Dutch: Nelk; Polish: Nela; Turkish: Nelkenler

İngilizce: Daffodil; French: Narcisse; German: Narzisse; Spanish: Narciso; Italian: Narciso; Portuguese: Narciso; Dutch: Narzissen; Polish: Narzisse; Turkish: Narzisler

İngilizce: Hyacinth; French: Jasmin; German: Jasmin; Spanish: Jazmín; Italian: Giacinto; Portuguese: Jasmim; Dutch: Jasmin; Polish: Jasmin; Turkish: Jasminler

İngilizce: Sweet Pea; French: Petale doux; German: Süßwürger; Spanish: Peonia dulce; Italian: Peonia dolce; Portuguese: Peônia doce; Dutch: Sinaasappelbloem; Polish: Ślubna; Turkish: Sincap Çiçeği

İngilizce: Peony; French: Pivoine; German: Pfingstrose; Spanish: Pion; Italian: Pion; Portuguese: Pion; Dutch: Pion; Polish: Piwonie; Turkish: Pionlar

İngilizce: Tulip; French: Tulipe; German: Tulpe; Spanish: Tulipán; Italian: Tulipano; Portuguese: Tulipa; Dutch: Tulip; Polish: Tulipan; Turkish: Tulipanlar

İngilizce: Poppy; French: Pavot; German: Mohn; Spanish: Papaver; Italian: Papavero; Portuguese: Papoila; Dutch: Papaver; Polish: Mak; Turkish: Papaverler

İngilizce: Carnation; French: Girofle; German: Nelke; Spanish: Clavel; Italian: Clavello; Portuguese: Clavel; Dutch: Nelk; Polish: Nela; Turkish: Nelkenler

İngilizce: Daffodil; French: Narcisse; German: Narzisse; Spanish: Narciso; Italian: Narciso; Portuguese: Narciso; Dutch: Narzissen; Polish: Narzisse; Turkish: Narzisler

İngilizce: Hyacinth; French: Jasmin; German: Jasmin; Spanish: Jazmín; Italian: Giacinto; Portuguese: Jasmim; Dutch: Jasmin; Polish: Jasmin; Turkish: Jasminler

İngilizce: Sweet Pea; French: Petale doux; German: Süßwürger; Spanish: Peonia dulce; Italian: Peonia dolce; Portuguese: Peônia doce; Dutch: Sinaasappelbloem; Polish: Ślubna; Turkish: Sincap Çiçeği

İngilizce: Peony; French: Pivoine; German: Pfingstrose; Spanish: Pion; Italian: Pion; Portuguese: Pion; Dutch: Pion; Polish: Piwonie; Turkish: Pionlar

İngilizce: Tulip; French: Tulipe; German: Tulpe; Spanish: Tulipán; Italian: Tulipano; Portuguese: Tulipa; Dutch: Tulip; Polish: Tulipan; Turkish: Tulipanlar

İngilizce: Poppy; French: Pavot; German: Mohn; Spanish: Papaver; Italian: Papavero; Portuguese: Papoila; Dutch: Papaver; Polish: Mak; Turkish: Papaverler

İngilizce: Carnation; French: Girofle; German: Nelke; Spanish: Clavel; Italian: Clavello; Portuguese: Clavel; Dutch: Nelk; Polish: Nela; Turkish: Nelkenler

İngilizce: Daffodil; French: Narcisse; German: Narzisse; Spanish: Narciso; Italian: Narciso; Portuguese: Narciso; Dutch: Narzissen; Polish: Narzisse; Turkish: Narzisler

İngilizce: Hyacinth; French: Jasmin; German: Jasmin; Spanish: Jazmín; Italian: Giacinto; Portuguese: Jasmim; Dutch: Jasmin; Polish: Jasmin; Turkish: Jasminler

İngilizce: Sweet Pea; French: Petale doux; German: Süßwürger; Spanish: Peonia dulce; Italian: Peonia dolce; Portuguese: Peônia doce; Dutch: Sinaasappelbloem; Polish: Ślubna; Turkish: Sincap Çiçeği

İngilizce: Peony; French: Pivoine; German: Pfingstrose; Spanish: Pion; Italian: Pion; Portuguese: Pion; Dutch: Pion; Polish: Piwonie; Turkish: Pionlar

İngilizce: Tulip; French: Tulipe; German: Tulpe; Spanish: Tulipán; Italian: Tulipano; Portuguese: Tulipa; Dutch: Tulip; Polish: Tulipan; Turkish: Tulipanlar

GİYİM – KUŞAM (AKSESUAR)

Altın: Atom sayısı 79, atom ağırlığı 196.6 olan, 1064 °C de eriyen kolay işlenen, yüksek değerli, paslanmaz element.

Ayna: Işığın yansıtın, varlıkların görüntüsünü veren cılıtlı ve sırlı cam.

Başörtüsü: Kadınların saçlarını örtmek için kullandıkları örtü, eşarp.

Bez: 1. Pamuk veya keten ipliğinden yapılan dokuma. 2. Herhangi bir cins kumaş. Herhangi bir iş için kullanılan dokuma. Gelişti güzel kumaş parçaları, çaput.

Bohça: İçine çamaşır, elbise gibi şeyler koymaya yarayan dört köşe kumaş.

Boncuk: Cam, taş sedef, tahta, plastik gibi maddelerden yapılan, ortası delik, çoğu yuvarlak ve renkli süs tanesi.

Canfes: Üzerine desen bulunmayan, ince dokunmuş parlak, tok, ipekli kumaş.

Cara: Bazı yerlerde kadınların boydan boyaya ördükleri çarşaf, zar.

Cep: Genellikle bir şey koymaya yarar, giysinin belli bir yeri açılarak içine yerleştirilen astardan yapılmış torba veya giysinin üzerine konulan parça ile yapılmış yer.

Çarşaf: Eskiden kadınların kullandığı ve baştan örtülen, pelerinli, etekli sokak giysisi.

Çorap: Çeşitli ipliklerden örülən, ayağa giyilen giyecek.

Dantela: Her türlü iplikle örülən veya bir kumaşın kenarına işlenen türlü biçimde ince ve ağı görünümündə örgü.

Don: 1. Giysi. 2. Vücutun belden aşağısına giyilen uzun veya kısa iç giysisi, külot.

Dublör:

Düğme: Giyecek, yorgan ve benzerinin bazı yerleri ilikleyici veya süs olarak dikilen, kemik, metal, sedef gibi sert maddelerden yapılmış küçük tutturmalık.

Elbise: Giysi.

Elbiselik: Giysi yapılmaya elverişli kumaş.

Eldiven: Dış etkilerden korumak için ele giyilen kumaş, deri veya kauçuktan yapılan el giysisi.

Elmas: Mücevher olarak kullanılan, saydam, değerli taş.

Entari: 1. Genellikle tek parçalı kadın giyeceği. 2. Arap ülkelerinde erkeklerin giydiği uzun, düz üstlü.

Etek: 1. Giysinin belden aşağıda kalan bölümü. 2. Vücutun belden aşağısına giyilen, değişik biçimlerde, genellikle kadın giysisi. 3. Çadır kanepe örtüsü gibi kumaştan olan şeylerin yere sarkan bölümü

Fanila: 1. Genellikle ince, pamuk iplinde dokunmuş, ten üzerine giyilen iç çamaşırı. 2. Yumuşak yünden dokunmuş, hafif ve gevşek kumaş.

Fes: Şapka yerine kullanılan, kırmızı, kalın çuhadan yapılmış, tepesinde püskülü olan silindir biçiminde başlık.

Garnitur: Giyecekleri süslemek için eklenen şey, süs.

Gömlek: 1. Vücutun üst kısmına giyilen ince, kollu ve yakalı giysi. 2. Kadınların giydikleri ince kumaştan yapılmış kolsuz yakasız iç çamaşırı, kombinezon.

Gron:

Güderi: Genellikle geyik keçi derisinden yapılmış yumuşak ve mat mesin. Bu mesinden yapılmış.

Gümüş: Atom sayısı 47, atom ağırlığı 107.88, olan, yoğunluğu 10.5 olan, 960°C ye doğru sıvı durumuna geçen, parlak beyaz renkte, kolay işlenir ve tel duruma gelebilen element.

Hırka: 1. Önden açık, kollu, genellikle yünden üst giysisi. 2. Daha çok soğuktan korumak için giyilen, kumaştan, bazen içi pamukla beslenmiş, ceket biçiminde giysi. 3. Dervişlerin giydikleri üst giysisi.

Inci: İstiridye gibi bazı kabuklu deniz hayvanlarının içerisinde oluşan, değerli küçük, sert sedef renginde süs tanesi.

İpek: İpek böceği kozaları çözülerek çıkarılan ve dokumacılıkta kullanılan çok ince, esnek ve parlak tel.

İplik: 1. Pamuk, keten, yün, ipek, naylon vb. dokuma maddelerinin uzun ince liflerinden her biri.

2. Bu liflerin birlikte bükülmüş ve çekilmiş durumu.

İskarpin: Ökçeli, konçsuz ayakkabı.

Kanava: El işleri kullanılan seyrek dokunmuş keten bez.

Kasnak: Nakış işlemek için gergef gibi kullanılan, kumaş germeye yarayan, tahtadan çember.

Kavuk: Sarık sarılan başlık. İçi boş şey.

Kefen: Gömülümeden önce ölünen sarıldığı beyaz bez, kefin.

Kese: Cepte taşınan, içine para, tütün gibi şeyler konulan, kumaştan veya örgüden küçük torba.

Korsaj: Sağlık veya güzellik amacıyla giyilen esnek iç giysisi.

Kumaş: Pamuk, yün, ipek gibi şeylerden makinede dokunmuş, her türlü dokuma.

Kundura: Kaba işlenmiş bağısız, konçsuz ayakkabı.

Kuşak: Bele sarılan uzun ve enli kumaş.

Kürk: Bazı hayvanların giyecek yapmak için işlenmiş postu.

Lif: 1. Çok ince ve uzun parça. 2. Yıkanmak için kullanılan bitki telleri demeti veya bu amaçla türlü ipliklerden yapılmış örgü.

Makas: Bir eksen çevresinde dönebilecek biçimde çapraz eklenmiş, birbirine bakan yüzleri keskin iki çelik lamadan oluşmuş, arasına yerleştirilen herhangi bir şeyi kesmeye yarayan araç.

Mendil: Burun ve ter silmekte bazen de el yüz kurulamakta kullanılan, küçük kare biçimindeki dokuma.

Mintan: Yakasız, uzun kollu erkek gömleği. Gömlek üzerine giyilen kollu yelek.

Muşamba:

Nakış: Genellikle kumaş üzerine renkli iplikler veya sırma ve sim kullanılarak elle, makine ile yapılan işleme.

Örtü: Örtmek için kullanılan şey.

Pamuk: 1. Ebegümecillerden, koza biçimindeki meyvesi üç, dört, beş dilimli olan sıcak bölgelerde yetişen tarım bitkisi. 2. Bu bitkinin tohumlarının çevresinde oluşmuş ince yumuşak tellerin adı.

Pantolon: Belden başlayan ve genellikle paçaları ayak bileklerine kadar inen giyecek.

Patiska:Çoğu pamuktan dokunmuş sık ve düzgün bez.

Peçe: Eskiden ülkemizde, bugün bazı ülkelerde kadınların sokakta yüzlerine örtükleri ince siyah örtü, nikap.

Peştamal: 1. Hamamda örtünmek ve kurulanmak için kullanılan ince dokuma. 2. İş yaparken bele bağlanan uzun, geniş dokuma. 3. Başa örtülen dokuma.

Pırlanta: Birçok Façe taşı olacak biçimde yontulmuş, foyasız parlak elmas.

Pul: Bazı giysilerde süs olarak kullanılan parlak, incecik, genellikle metal levhacık.

Seccade: Bir kişinin üzerinde namaz kılabileceği büyülükle hali veya kumaştan yaygı, namazlık.

Suvaglase: Parlak ipek

Şalbezi: 1. Genellikle Hindistan'da dokunan, özel motifleri olan değerli bir yün kumaş. 2. Kadınların omuzlarına örtmek için kullandıkları geniş atkı.

Şalvar: Genellikle ağı çok bol olan, bele bir uçkurla bağlanan geniş üst donu.

Şişe: Sıvıların özellikle içkilerin konulduğu camdan yapılmış, dar ağızlı uzun kap.

Tire: Dikişte kullanılan pamuk ipliği.

Tuvalet suyu:

Tül: 1. Çok ince gözenekli pamuk, ipek veya sentetik dokuma. 2. Bu dokumadan yapılmış perde.

Viyole: Menekşe özü.

Yeldirme: Kadınların çarşaf yerine kullandıkları, başörtüsüyle birlikte giyilen üstlük.

Yelpaze: Sallandığında küçük bir hava akımı yapan ve özellikle yüzü serinletmeye yarayan, küçük, katlanabilir, taşınabilir araç.

Yün: Güzün kırkılan koyun tüyü.

Yünlü: 1. Yünlü olan. 2. Yünden yapılmış. 3. Yün kumaş. 4. Yün kumaştan yapılmış.

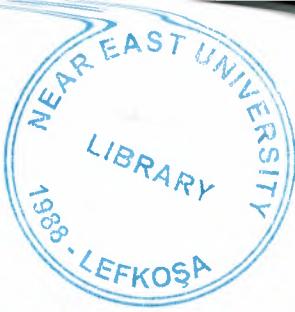
Zembil: Hasırdan örülülmüş saplı torba.

Zümrüt: Doğal, alüminyum

YER – MEKAN ADLARI (İÇ MEKAN – DIŞ MEKAN EŞYA)

Ahir:	Çingirak:
Ahret:	Çiçeklik:
Aksaray:	Çingenе kulübesi:
Anadolu:	Çöl:
Anıt:	Daire:
Antika:	Dam:
Araba:	Deniz:
Arazi:	Dere:
Avize:	Doğa:
Avlu:	Doğu:
Avrupa:	Döşek:
Bahçe:	Duvar:
Bahçekapısı:	Dükkanlar:
Bakkal dükkanı:	Dünya:
Basımevi:	Eczane:
Bati:	Edirne kapı:
Beyoğlu:	Eminönü:
Bina:	Enstitü:
Bitpazarı:	Etager:
Bura tepesi:	Ev:
Cadde:	Eyüp mahallesi:
Cam:	Fatih:
Camii:	Fayton:
Cehennem:	Fiskiye:
Cennet:	Flavta:
Cumba:	Frenk pansionu:
Çalgu:	Gök:
Çan:	Göksu:
Çardak:	Göl:
Çarşı:	Gümrük:
Çayırlık:	Güney:
Çerçeve:	Halt:
Çeşme:	Haltıcılar:

<i>Haliç:</i>	<i>Konak:</i>
<i>Hamam taşı:</i>	<i>Konut:</i>
<i>Hamam:</i>	<i>Köprü:</i>
<i>Han:</i>	<i>Koşk:</i>
<i>Hapishane:</i>	<i>Köy:</i>
<i>Hastane çayırlı:</i>	<i>Kubbe:</i>
<i>Hastane:</i>	<i>Kulübe:</i>
<i>Heykel:</i>	<i>Kupa:</i>
<i>Hicaz:</i>	<i>Kuyu:</i>
<i>İskele:</i>	<i>Kuzey:</i>
<i>İskemle:</i>	<i>Küçükköy:</i>
<i>İstanbul:</i>	<i>Külhana:</i>
<i>İzmir:</i>	<i>Kümes:</i>
<i>Kabristan:</i>	<i>Lamba:</i>
<i>Kafes:</i>	<i>Landon:</i>
<i>Kahve:</i>	<i>Mağara:</i>
<i>Kaldırıım:</i>	<i>Mahalle:</i>
<i>Kale:</i>	<i>Marangoz dükkanı:</i>
<i>Kalekapısı:</i>	<i>Marmara Adaları:</i>
<i>Kandil:</i>	<i>Marmara:</i>
<i>Kanepé:</i>	<i>Mekteb-i Sultaniye:</i>
<i>Kanlıca:</i>	<i>Merdiven:</i>
<i>Kapı tokmağı:</i>	<i>Mescit:</i>
<i>Kapı:</i>	<i>Meydancık:</i>
<i>Kaplama tahta:</i>	<i>Mezar:</i>
<i>Karakol:</i>	<i>Mezarlık cad.:</i>
<i>Karyola:</i>	<i>Mezarlık:</i>
<i>Kayık:</i>	<i>Mezartaşı:</i>
<i>Kehtane (Kağıthane):</i>	<i>Mimber:</i>
<i>Kırklik:</i>	<i>Minare:</i>
<i>Kıyı:</i>	<i>Müze:</i>
<i>Kilise:</i>	<i>Oda takımı:</i>
<i>Kiremit:</i>	<i>Oda:</i>
<i>Kitapçı:</i>	<i>Okul:</i>

Ot minderi:	Şişli:
Ova:	Şose:
Örtü:	Taksim:
Parmaklık:	Tarla:
Pencere:	Taş:
Perde:	Taşra:
Piyano:	Tavon:
Raf:	Tepe:
Ray:	Tepecik:
Reçete:	Topkapı:
Saçak:	Tramvay:
Saksi:	Türbe bahçesi:
Salon:	Uluağacı:
Sandalye:	Vadi:
Sarbanne:	Vizite:
Saz:	Yalaktaşı:
Seccade:	Yali:
Selatin camiler:	Yastık:
Semt:	Yatak:
Soba:	Yedikule:
Sofa:	Yeni bahçe:
Sokak:	Yeraltı:
Sulukule:	Yeryüzü:
Sur:	Yılanlı Ayazma:
Sahnisli:	Yol:
Şehir:	Yorgan:
Şehremini:	Yüksek kaldırırm:
Şilte:	Zemberek:

YER – MEKAN ADLARI (İÇ MEKAN – DIŞ MEKAN EŞYA)

Avize: Tavan asılan, şamdanlı, lambalı, billur, cam veya metal süslü aydınlatma aracı.

Cumba: 1. Yapıların üst katlarında, ana duvarların dışına sokağa doğru çıkıntı yapmış balkon. 2. Eski evlerde pencere hizasından sokağa doğru çıkıntı olan kafesli bölüm.

Çan: İçine sarkan tokmağın kenarlara vurmasıyla ses çikaran maden aracı.

Çingirak: Küçük çan. İçindeki tanelerin hareketiyle ses çikaran nesne.

Etajer: Rafları olan kapaksız ve taşınır dolap.

Fayton: Tek körüklü, dört tekerlekli, genellikle çift atlı binek arabacı, payton.

Fiskiye: Havuzda suyu yukarıya doğru, türlü biçimlerde fişkirtan ağızlık, fişkirk.

Han: 1. Yol üzerine veya kasabalarda yolcuların konaklamalarına yarayan yapı. 2. Büyük şehirlerde serbest mesleklerde çalışanların oda veya daire tutup çalışıkları birkaç katlı yapı.

İskemle: Arkalıksız sandalye.

Kafes: ahşap yapıların direk ve çatmalardan oluşan kaplama tahtaları dışında kalan iskeleti.

Kandil: İçine sıvı bir yağ ve fitil bulunan kaptan olmuş aydınlatma aracı.

Kupa: Kapalı ve yalnız arkada oturulacak yeri olan dört tekerlekli araba.

Külhan Hamamları ısitın, hamamın altında bulunan kapalı ve geniş ocak, hekimlik.

Landon: Dört tekerlekli, içinde dingillere paralel olarak düzenlenmiş karşılıklı iki oturma sırası bulunan binek arabası.

Mescit: Camilerde hatibin çıkışıp hutbe okuduğu merdivenli, yüksekçe yer.

Muze: Sanat ve bilim eserlerinin veya sanat ve bilime yarayan nesnelerin saklandığı, halka gösterilmek için sergilendiği yer veya kapı.

Ot minderi: Otla yapılmış veya doldurulmuş olan.

Parmaklık: Dik ve biraz aralıklı olarak yan yana dizilmiş tahta, demir, vb. çubuklarla yapılmış bölme veya korkuluk.

Sacak: Bir yapının herhangi bir bölümünü güneş ve yağmurdan koruması içi, o bölümden dışa taşın ve altı boşta olarak yapılan örtü.

Seccade: Bir kişinin üzerinde namaz kılabileceği büyülükte, halı veya kumaştan yaygı, namazlık.

Sofa: Evlerde oda kaplarının açıldığı genişce yer, hol.

Şahnis: Odaların dışarıya çıkış, kapalı balkon durumundaki yeri, şehnisin.

Silte: Üstünde oturulan, yatılan, içi yünle, pamukla doldurulmuş döşek.

Şose: Genellikle taş kırıkları üzerine kum döşenip silindir geçirilerek yapılan yol.

Tranvay: Yol üzerinde çıkış yapmayacak biçimde döşenmiş özel raylarda hareket eden yolcu taşıtı.

4. İNDEX

-A-

Ağızlık: 39

Ahir: 96

Ahret: 103, 121, 140, 156, 161

Aksaray: 31, 34, 91

Akşam: 34, 41, 55, 56, 78, 84, 88, 89, 90, 97, 101, 111, 115, 131, 136, 141, 157

Al: 105

Altın: 138

Anadolu: 76

Anıt: 89

Antika: 125

Antoinette: 115, 116

Antoinette'nin Babası: 116, 117

Araba: 32, 34, 35, 38, 83, 91, 101, 137, 146, 147, 148, 149, 152, 159, 160

Arabacı: 149

Aralık: 80, 81

Arazi: 76

Arpacı: 130, 131

Aselbent: 102

Atif Bey: 91, 92

Avize: 72

Avlu: 41, 53, 143

Avrupa: 76

Ay: 29, 34, 58, 73, 75, 77, 100, 121, 122, 130, 136, 139, 140, 161

Ayna: 101, 150

Azık: 88

-B-

Bahar çiçeği: 71

Bahçe: 70, 71, 89, 95, 111, 115, 132, 145

Bahçekapısı: 91

Bahçıvan: 78, 79, 94, 124, 126, 128, 130

Bakkal dükkanı: 72, 76, 127, 137, 140

Bakkal: 73, 74, 75, 76, 137
Bakla: 53
Bardak: 124
Basımevi: 77
Basma: 43
Başak: 94
Başörtüsü: 42, 53
Bati: 30
Bekçi: 100, 131, 132
Bembeyaz: 56
Beyaz: 29, 43, 70, 84, 89, 103, 109, 149, 152
Beyoğlu: 82, 101, 114, 135, 149
Bez: 57, 61, 77, 105, 155, 160
Biçak: 128
Bina: 83
Biletçi: 35
Bir Kadın: 53
Bitpazarı: 121
Bohça: 121
Bohça: 54, 121
Boncuk: 121
Boza: 112
Bugün: 82, 138, 139, 141
Bura tepesi: 89, 90

-C-

Cadde: 148, 159
Cam: 39, 82, 83
Camii: 113
Canfes: 149
Cara: 41, 42
Cariye: 137
Cehennem: 42, 71, 112, 151, 152, 153
Cennet: 30, 46, 71, 81, 112, 115, 133, 155

Cep: 36, 45, 47, 53, 109, 139

Cigerotu: 56

Cuma: 81

Cumba: 36

-Ç-

Çalğı: 99

Çam yeşili: 70

Çam: 40, 70

Çan: 96

Çardak: 82, 83

Çarşaf: 54, 132, 133, 136, 148, 149, 152

Çarşı: 135

Çavuş üzümü: 55

Çayırlık: 64, 82, 84, 85

Çengi: 86

Çerçeve: 43

Çeşme: 40, 46, 77, 79

Çınar ağacı: 41, 46, 77, 79

Çingirak: 81

Çırak(Bodos): 73, 74, 75, 76, 148

Çiçek: 43, 81, 83, 89, 96, 97, 98, 103, 107, 109, 117, 144

Çiçeklik: 98

Çim: 91

Çimen: 63, 83, 91, 93, 95, 96, 97, 103, 156

Çingene çocuğu: 85

Çingene kulübesi: 85, 86

Çingeneler: 84, 87, 88

Çitlembik ağacı: 37

Çividi gök: 65

Çorap: 149

Çöl: 81

Çömlek: 123

Çubuk: 39

-D-

Dağ çiçeği: 86

Daire: 36, 137

Dakika: 35, 40, 46, 58, 77, 119, 127, 130, 133, 157

Dam: 29, 82, 84

Dantela: 54, 121, 132, 149, 151

Defne ağacı: 37

Deniz: 30, 31, 32, 61, 62, 63, 118, 156, 159, 161

Dere: 63, 64, 80, 159

Devedikeni: 54

Dikiş makinesi: 149, 150

Doğa: 81, 86, 89, 111, 113, 118, 146, 156

Doğu: 83

Doktor: 30, 34, 35, 36, 38, 40, 41, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 54, 58, 59, 60, 62, 63, 65, 66, 69, 70, 72, 76, 80, 81, 82, 84, 86, 87, 88, 90, 91, 93, 101, 102, 103, 104, 157

Dolap: 129

Don: 85

Döşek: 42, 43, 85, 100, 101, 113, 151

Dublör: 149

Duvar: 39, 50, 60, 83, 86, 88, 89, 90, 97, 101, 124, 132, 142, 145, 155

Düğme: 56, 105, 124

Dükkanlar: 84, 124

Dünya: 36, 50, 71, 72, 80, 84, 93, 95, 98, 100, 111, 121, 138, 140, 146, 150, 152, 153, 155, 161

-E-

Eczane: 34, 53, 82, 139, 148

Edirne kapı: 78, 79, 88, 90, 91, 110

Ekmek: 39, 57, 58, 76, 84, 123, 124, 128, 151, 160

Ela: 42, 70, 157

Elbise: 37, 103, 150, 151, 154, 157

Elbiselik: 149, 150

Eldiven: 149, 152

Elmas: 30, 46

- Emine Hanım*: 112
Eminönü: 101
Enstitü: 48
Entari: 39, 40, 85, 117, 137, 155, 157
Et: 49, 51, 58, 125
Etager: 43, 60
Etek: 51, 54, 81, 97, 100, 132, 142
Ev sahibi: 78
Ev: 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 52, 54, 55, 56, 57, 58, 60, 61, 70, 71, 72, 76, 77, 78, 79, 82, 83, 84, 88, 91, 95, 101, 111, 112, 121, 124, 130, 132, 134135, 136, 139, 140, 142, 145, 147, 150
Eylül: 29
Eyüp mahallesi: 90, 91, 101, 104, 110

-F-

- Fanila*: 85, 105
Fasulye: 136, 137
Fatih: 35, 82, 111
Fayton: 82
Fes rengi: 67
Fes: 67, 90
Fettan Raziye: 135, 136, 137, 138, 139, 140, 142, 147, 148, 150, 152, 153, 154, 156, 157, 158
Fiskiye: 112
Fincan: 54
Flavta: 118
Frenk pansiyonu: 114, 115, 116, 119, 120

-G-

- Garnitür*: 149
Gazihoca: 86
Gece: 57, 76, 78, 81, 94, 96, 97, 100, 101, 102, 103, 110, 111, 112, 114, 115, 119, 121, 122, 123, 142, 147, 150, 156, 160
Genç Kadın: 73, 74
Gök: 29, 30, 31, 33, 37, 3, 61, 62, 63, 64, 66, 71, 83, 112, 155, 156

Göksu: 138
Göl: 82
Gömlek: 72, 105
Gron: 133
Güderi: 152
Gül fidanı: 36, 97, 98, 103
Gül rengi: 89
Gül: 42, 46, 49, 71, 110, 111, 118
Güllaç: 44
Gümrük: 84
Gümüş: 138
Gün: 29, 34, 47, 53, 58, 63, 71, 76, 79, 81, 98, 101, 103, 110, 111, 119, 120, 123, 125, 128, 130, 134, 147, 150, 151, 153, 157
Gündüz: 57, 76, 94, 100, 102, 121, 122
Güney: 82, 97
Güz: 80, 81, 82, 159

-H-

Hafta: 34, 52, 59, 101, 102, 104, 110, 114, 119, 120, 122, 142, 149
Hah: 43, 60, 61
Halıcılar: 82
Haliç: 111
Halil: 56
Hamam taşı: 73, 74
Hamam: 85, 135
Han: 84, 135
Hanım eli: 112
Hanım: 54
Hapishane: 132
Hasibe: 55
Hasta kadın: 35, 42, 45, 43, 49, 50, 51, 52, 53, 57, 58, 59, 60, 66, 67, 69, 72, 73, 75, 77, 78, 83, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 110, 111, 112, 113, 114, 123, 125, 127, 128, 129, 132, 133, 136, 137, 139, 141, 143, 147, 148, 150, 152, 154, 155, 157, 158, 159, 161
Hastane çayı: 82

Hastane: 32, 33, 34

Heykel: 83

Hırka: 39, 67, 73, 76, 88, 141

Hiyar(Salatalık): 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 141

Hicaz: 158

Hizmetçi: 111

-İ-

İçki: 86

Iffet: 35, 36, 37, 37, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 76, 77, 80, 81, 83, 84, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 108, 109, 110, 111, 123, 124, 125, 129, 130, 132, 136, 138, 139, 142, 144, 145, 146, 148, 151, 152, 153, 155, 156, 157, 158, 160, 161

İlaç: 52, 53, 57, 59, 63, 72, 133

İlkbahar: 80, 81, 110, 119, 133, 143

İmam efendi: 130, 131

İnci: 81

İpek: 52, 61, 105, 121, 132, 149, 151, 152

İplik: 112

İskarpin: 149

İskele: 76, 101

İskemle: 82, 86

İstanbul: 39, 47, 81, 83, 88, 158

İzmir: 76, 99, 100, 139

-K-

Kabristan: 101, 103

Kafes: 40

Kahve: 39, 82

Kahve: 54, 60

Kaldırım: 35

Kale: 86, 89

Kalekapısı: 90

Kan rengi: 57, 156

Kanava: 61

Kandil: 101

Kanepе: 115

Kanlıca: 148

Kapı tokmağı: 77

Kapı: 30, 31, 40, 41, 42, 48, 49, 59, 66, 69, 77, 78, 81, 88, 91, 101, 113, 131, 132, 133, 134, 137, 139, 141, 143

Kaplama tahta: 40, 102, 115, 119, 128

Kara(siyah): 37, 50, 59, 60, 72, 81, 88, 90, 91, 94, 100, 115, 124, 133, 139, 140, 142

Karabinlikler: 131

Karakol: 131, 141

Karyola: 101

Kasnak (elisi): 55

Kavuk: 37, 90, 101

Kayık: 91, 101

Kefen: 80, 103, 110, 152

Kehtane (Kağıthane): 135, 161

Kekik: 110

Kese: 152

Kestane ağacı: 115

Kıpkirmızı: 67

Kır çiçeği: 86, 97, 98

Kırlık: 30, 71, 80, 97

Kırmızı: 42, 57, 65, 72, 85, 101, 109

Kış: 77, 80, 81, 103, 112

Kıtyı: 82

Kilise: 113

Kiremit: 29, 84

Kitapçı: 77

Koca Gülsüm: 56

Kocakarı: 78

Kokuna: 35, 55

Kola: 75

Komşular: 54, 112
Konak: 36, 122, 137, 148
Konut: 42, 77, 84
Korsaj: 115
Koyu yeşil: 91
Köprü: 31
Kösele rengi: 88
Koşk: 137, 143
Köy: 40
Krem: 105, 143, 149
Kubbe: 83
Kulübe: 35, 36, 41, 78, 84, 88, 121
Kumaş: 85, 149
Kumral: 41, 70, 115
Kundura: 85
Kupa: 135
Kuş südü: 55
Kuşak: 88, 124
Kuyu: 83
Kuzey: 82
Küçükköy: 159
Külbasti: 55, 56, 58
Külhana: 36
Kümes: 39
Kürk: 141

-L-

Lacivert: 29, 75, 112
Laden: 53, 54
Lale: 57
Lamba: 101
Landon: 82

Latif: 36, 57, 58, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 80, 83, 93, 95, 97, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 109, 110, 115, 117, 119, 120, 133, 139, 140, 141, 144, 145, 150, 153, 155, 156, 157, 158, 160, 161

Lavanta rengi: 31

Leğen, Tas: 130

Lif: 102

-M-

Madam Sernel: 115

Madam: 82, 86

Maden suyu: 49, 53

Mağara: 84, 149

Mahalle: 34, 35, 36, 37, 39, 4047, 54, 58, 73, 76, 121, 130, 131, 132, 133, 139, 143, 148, 152

Mahalleli: 78

Makas: 70

Marangoz dükkani: 61

Marmara Adalar: 30, 115

Marmara: 29

Marpuçcu Abdullah: 55

Mavi: 30, 72, 89, 105, 115, 151, 161

Mavimtriak: 42

Mekteb-i Sultaniye: 119

Mendil: 105, 109, 149

Menekşe rengi: 149

Menekşe: 109, 143, 152

Meneviş: 82

Merdiven: 41, 53, 81, 127, 132, 133, 136, 137, 144

Mescit: 83

Meydancık: 46

Meyve: 130

Mezar: 35, 37, 51, 57, 81, 82, 91, 92, 93, 95, 96, 97, 98, 99, 101, 106, 107, 111, 132, 140, 146, 158, 161

Mezarçı: 100

Mezarlık cad.: 90

Mezarlık: 36, 38, 60, 77, 82, 83, 90, 91, 96, 97, 101, 103, 104, 110, 121, 159,
Mezartaş: 38, 60, 88, 91, 93, 98, 101, 108
Mısır: 85
Mimber: 83
Minare: 83, 89
Mintan: 66
Mor: 132
Mosmor: 75
Muşamba: 109
Müreibbiye: 148
Müze: 38

-N-

Naile: 85
Nakış: 57, 121
Necmi Bey: 137, 138, 139, 144, 145, 146, 147
Nohut: 67

-O-

Ocak: 88
Oda takımı: 43
Oda: 29, 30, 31, 35, 42, 73, 46, 48, 49, 50, 66, 67, 71, 72, 81, 84, 85, 99, 101, 111, 125, 127, 128, 132, 152, 154
Okul: 34, 35, 87, 115, 116, 120
Ot minderi: 43
Ova: 84

-Ö-

Ölüm rengi: 80
Örtü: 114
Örtü: 42, 114

-P-

Pamuk: 38, 102

Pantolon: 66
Parmaklık: 36, 101
Patiska: 43
Peçe: 141
Pembe: 40, 46, 89, 109, 155
Pembe: 85, 86
Pencere: 29, 31, 36, 40, 41, 43, 46, 48, 49, 57, 77, 81, 124, 136, 160
Perde: 43, 77
Perşembe: 29
Peştamal: 102
Peynir: 75
Pırlanta: 30, 49, 97, 135
Pilav: 55
Pirinç: 73, 74, 75
Piyano: 116
Pul: 121

-R-

Raf: 43, 72
Ray: 35
Reçete: 34, 47, 48, 53
Rum Karısı: 121, 122, 140

-S-

Saat: 29, 31, 60, 63, 64, 72, 81, 84, 87, 88, 90, 102, 104, 112, 113, 119, 120, 123, 124, 125, 126, 131, 142, 148, 152, 153, 154
Sabah: 55, 78, 84, 94, 99, 102, 116, 123, 133, 136, 137, 157
Sabri: 66, 67, 68, 69, 73, 76, 83, 98, 100, 121, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 139, 141, 143, 151, 152, 155, 156, 157, 158, 161
Saçak: 40
Safiye: 55
Saksı: 43, 690, 61, 89
Salon: 43, 143
Sandalye: 43, 44

Saniye: 117, 120, 127, 128
Sarbanne: 76
Sarı çiçeği: 88
Sarı: 42, 83, 89, 101, 102, 124, 130
Sarmaşık: 89, 111
Saz: 118
Seccade: 157
Seccade: 43
Selatin camiler: 83
Semt: 34, 82
Servi: 82, 83, 90, 91, 95, 96, 99, 101, 103, 110, 156, 159, 160
Sigara: 35, 39, 60
Sincap rengi: 29
Sirke: 124
Soba: 85
Sofa: 42, 136
Sofra: 101
Sokak: 29, 34, 39, 53, 54, 56, 60, 77, 78, 82, 88, 121, 124, 131, 137, 139, 140, 148, 152, 160.
Sonbahar: 89, 98, 159
Su: 39, 49, 59, 61, 81, 90, 95, 98, 101, 112, 124
Sulukule: 77
Sur: 47, 82, 83, 88, 89, 90, 121, 159
Suvaglase: 149
Sürahi: 101
Süt: 42, 49, 51, 55

-S-

Sahnisli: 36
Sakir efendi: 35, 111, 112, 113, 114, 120, 136, 151
Şalbezi: 88
Salvar: 88
Sehir: 83, 88
Sehremini: 37
Sehriye: 75

Şeker: 75
Şemsiye: 54, 132, 149
Serife Hanım: 55, 56, 58, 131
Şık: 82, 86
Silte: 42
Şimşir: 97
Şişe: 149
Şişli: 82, 86, 135, 143
Sose: 90
Söhret: 85, 86

-T-

Taksim: 149
Tan kızıllığı: 41
Tarla: 93, 97
Taş: 29, 37, 38, 39, 88, 89, 92, 98
Taşra: 84
Tavon: 157
Tavuk: 130, 131, 132
Ten rengi: 152
Tencere: 55, 88, 130, 131
Tepe: 93, 95, 111
Tepecik: 82
Testi: 40, 43, 124
Tire: 121
Topkapı: 29, 34, 35, 38
Tramvay: 31, 32, 34, 36, 38
Tuvalet suyu: 149
Tuz: 75
Tüccar: 116
Tül: 83
Türbe bahçesi: 132
Tütün: 35, 125

-U-

Uluağac: 89, 90

Uşak: 137, 148

Uzun Esma: 130, 131

Üzerlik: 93

-V-

Vadi: 81

Vahit Efendi: 114

Viyolet: 149

Vizite: 34

-Y-

Yalaktaşı: 40

Yah: 137, 143, 148, 150

Yarın: 125, 129

Yasemin: 112

Yastık: 43, 52, 53, 115, 121, 155

Yatak: 33, 35, 115, 153, 155

Yaz: 81, 89

Yazar: 33, 38, 45, 59, 60, 65, 72, 76, 79, 80, 81, 86, 90, 91, 93, 101, 102, 104, 106, 109, 110

Yedikule: 29

Yeldirme: 39, 53, 132

Yelpaze: 152

Yemek: 85, 101, 129, 160

Yemiş: 112, 117

Yeni bahçe: 82

Yeraltı: 37, 77

Yeryüzü: 62, 5

Yeşil: 30, 34, 71, 80, 82, 83, 89, 115, 126, 156, 159, 160

Yeşilim trak: 94

Yeşillik: 83, 89, 92, 111

Yıl: 58, 80, 104, 110, 116, 119, 120, 121, 125, 131, 137, 138, 143, 159

Yılanlı Ayazma: 55

Yol: 36, 37, 38, 91, 100, 139, 149

Yorgan: 42, 101, 152

Yüksek kaldırım: 36

Yün: 121

Yünlü: 61

-Z-

Zambak: 42, 97

Zemberek: 137

Zembil: 35

Zeytin: 75

Zümrüt: 30

5. KAYNAKÇA

1. Gürpınar Rahmi Hüseyin : “İFFET”, Özgür Yayınları, Sekizinci basım, ocak 1998 – İstanbul.
2. Devellioğlu Ferit: “Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik lügat”, Aydın yayınları, 13. Baskı, 1993 – Ankara.
3. Türk Dil Kurumu, Türkçe Sözlük, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Yeni Baskı, 1988 – Ankara.
4. Necatigil Behçet: “Edebiyatımıza Eserler Sözlüğü” Varlık Yayınları, Sayı: 470, Altıncı Basım, 1977.
5. Yar. Doç. Dr. Tuncer Hüseyin: “Meşrutiyet Devri Türk Edebiyatı”